

আন্বেষণ

প্রথম বছর ■ দশম সংখ্যা ■ নবেম্বর, ২০১৪

নবেল পুরস্কার, ২০১৪

- নেহরু, কৈলাস সত্যার্থী আৰু শিশুৰ পৃথিৱী
- অতি মহাদেশ: পেনজিয়া
- কৃষ্ণ গহুৰ

এক অভিযান- গান্ধীৰপৰা মোডীলৈ

২০১৪ চনৰ নবেল বঁটা বিজয়ীসকল

ইছমু আকাছকি
পদার্থবিজ্ঞান

হিবোছি আমানো
পদার্থবিজ্ঞান

শুজি নাকামুৰা
পদার্থবিজ্ঞান

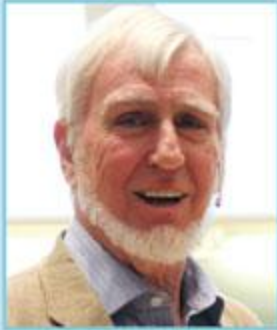
এৰিক বেটজিক
বসায়নবিজ্ঞান

ষ্টিফান ডব্লিউ হেল
বসায়নবিজ্ঞান

উইলিয়াম ই মোৰ্ণেৰাৰ
বসায়নবিজ্ঞান

জন অ'কীফ
চিকিৎসা বিজ্ঞান

মে'ৰিট মেছৰ
চিকিৎসা বিজ্ঞান

এডবাৰ্ড মেছৰ
চিকিৎসা বিজ্ঞান

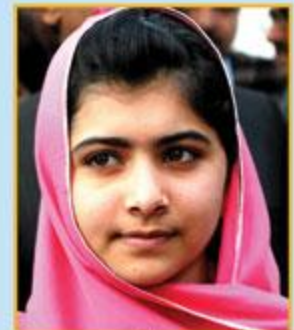
জাঁ টিবলে
অর্থনীতি

পেট্ৰিক মেডিয়ানো
সাহিত্য

কৈলাস সত্যার্থী
শান্তি

মালালা ইউছুফজাই
শান্তি

অন্বেষণ

প্ৰথম বছৰ, দশম সংখ্যা, নৱেম্বৰ, ২০১৪ চন

সূচীপত্ৰ

২ ন'বেল পুৰস্কাৰ, ২০১৪	২০ অতিমহাদেশ : পেন্‌জিয়া
■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা	■ পুষ্পাঞ্জলী দাস
৮ দেশ বিদেশৰ খবৰ	২২ চুড'কু
■ সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী	২৩ মেডাম টুচ্চাড্‌ছ
১২ দীপাৱলী	■ নবনীতা গোস্বামী
■ পল্লৱী গোস্বামী	২৫ এছিয়ান গেমছ, ২০১৪
১৩ খবৰৰ লেছেৰি বোটলা	■ ভবেন্দ্ৰ গোস্বামী
■ সংগ্ৰহ : পংকজ কুমাৰ বৰা	২৬ কুইজ
১৪ নেহৰু, কৈলাশ সত্যৰ্থী আৰু শিশুৰ পৃথিৱী	২৭ এক অভিযান—গান্ধীৰপৰা মোডীলৈ
■ লিপিমণি দত্ত	■ অপৰ্ণা দেৱী
১৬ শান্তিৰ দূত	২৮,২৯ মানসিক সামৰ্থ্য বিকাশ
■ অপৰাজিতা দত্ত	■ ৰবীন্দ্ৰ বৰ্মন
১৭ ছৰ-ছৰ ঘূৰ্ণী বতাহ নো কি ?	৩০ নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ আমেৰিকা ভ্ৰমণ
■ মিতালী ঠাকুৰীয়া	■ প্ৰণীতা দেৱী
১৮ সাধাৰণ জ্ঞানৰ সঁফুৰা	৩১ কৃষ্ণ গহ্বৰ বা ব্লেক হ'ল
১৯ সত্যনাথ বৰাৰ 'সাৰথি'	■ তপন কুমাৰ শৰ্মা
■ প্ৰাঞ্জল তালুকদাৰ	

সহযোগী সম্পাদক : পংকজ দত্ত

উপ-সম্পাদক : কুশল গোস্বামী, প্ৰাঞ্জল তালুকদাৰ, লিপিমণি দত্ত

ব্যৱস্থাপনা : দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰী

মূল্য : বিছ টকা

অংগসজ্জা আৰু বেটুপাত : কুঞ্জৰ দাস

আলোকচিত্ৰ : প্ৰকাশ দত্ত

ডিটিপি : প্ৰশান্ত বৰঠাকুৰ

অসম জাতীয় বিদ্যালয় শৈক্ষিক আৰু আৰ্থ-সামাজিক ন্যাসৰ হৈ দিলীপ কুমাৰ দত্ত চৌধুৰীৰদ্বাৰা প্ৰকাশিত

আৰু অবৈতনিক সচিব ডা° নাৰায়ণ শৰ্মাৰদ্বাৰা সম্পাদিত; অজাবি ন্যাসৰ ছপাশাল,

অসম জাতীয় বিদ্যালয় চৌহদ, নুনমাটি, গুৱাহাটী-৭৮১০২০ত প্ৰণৱ শৰ্মাৰদ্বাৰা মুদ্ৰিত।

ন'বেল পুৰস্কাৰ, ২০১৪

■ অভিজিত শৰ্মা বৰুৱা

পদাৰ্থবিজ্ঞান : ৰয়েল ছুইডিছ অকাডেমি অফ ছায়েন্সে কৰা ঘোষণা মতে এইবাৰ (২০১৪ চন) পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ ন'বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে জাপানৰ নাগয়া আৰু মেইজো বিশ্ববিদ্যালয়ত কৰ্মৰত ইছামু আকাছাকি (Isamu Akasaki), জাপানৰ নাগয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰে হিৰোছি আমানো (Hiroshi Amano) আৰু আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ কেলিফ'ৰ্ণিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শ্বুজি নাকামুৰাই (Shuji Nakamura)।

উজ্জ্বল আৰু শক্তি-সঞ্চয়ী বগা পোহৰ সৃষ্টি কৰাত সহায় কৰিব পৰা, সুদক্ষ নীলা পোহৰ নিৰ্গমণ কৰা ডায়ড আৱিষ্কাৰ কৰাৰ বাবে তেওঁলোকলৈ এই পুৰস্কাৰ আগবঢ়োৱা হৈছে। আলফ্ৰেড ন'বেলে তেওঁৰ উইলত উল্লেখ কৰিছিল যে যি আৱিষ্কাৰে মানৱ জাতিৰ আটাইতকৈ বেছি উপকাৰ সাধন কৰিব পাৰিব, সেই আৱিষ্কাৰৰ আঁৰৰ ব্যক্তিলৈ এই পুৰস্কাৰ আগবঢ়োৱা হ'ব। নীলা এল ই ডি (light emitting diod) ব্যৱহাৰ কৰি এক নতুন পদ্ধতিৰে সকলোৰে বাবে ব্যৱহাৰযোগ্য বগা পোহৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰি আৰু এনে পোহৰে শক্তি সংকটৰ যথেষ্ট উপশম ঘটাই মানৱ জাতিৰ প্ৰভূত উপকাৰ কৰিব পাৰে। এনে ধৰণৰ এল ই ডি লেম্পৰ সহায়ত আমি আন পুৰণি আৰু বেছি শক্তি ব্যয় কৰা পোহৰ উৎসবোৰৰ সলনি সুদক্ষ আৰু অধিক দিন যোৱা পোহৰ উৎস পাবলৈ সক্ষম হৈছোঁ।

ইছামু আকাছাকি, হিৰোছি আমানো আৰু শ্বুজি নাকামুৰাই ১৯৯০ৰ দশকৰ আগভাগত যেতিয়া তেওঁলোকৰদ্বাৰা আৱিষ্কৃত অৰ্ধপৰিবাহীৰ জৰিয়তে উজ্জ্বল নীলা পোহৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল, তেতিয়াই তেওঁলোকে ঘৰ আৰু বাণিজ্যিক ব্যৱহাৰৰ বাবে পোহৰ সৃষ্টি কৰা প্ৰযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত এক মূলগত পৰিবৰ্তন আনিবলৈ সক্ষম হৈছিল। এলইডিয়ে আগৰপৰাই ৰঙা আৰু সেউজীয়া পোহৰ সৃষ্টি কৰিব

পাৰিছিল, কিন্তু ই নীলা পোহৰ উৎপন্ন কৰিব নোৱৰা বাবে আটাইকেইটা পোহৰৰ সংমিশ্ৰণত বগা পোহৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা হোৱা নাছিল। তিনি দশক জুৰি বিজ্ঞানী আৰু ঔদ্যোগিক প্ৰতিষ্ঠানবোৰে এই কাম সম্পন্ন কৰি সন্তীয়া, দীৰ্ঘস্থায়ী পোহৰ উৎস সৃষ্টি কৰাৰ বাবে চেষ্টা কৰি আহিছিল, কিন্তু সফল হোৱা নাছিল।

আকাছাকিয়ে নাগয়া বিশ্ববিদ্যালয়ত আমানোৰ লগত একেলগে কাম কৰিছিল। আনহাতে নাকামুৰা আছিল টকুছিমা নগৰৰ নিচিয়া কেমিকেলছ নামৰ এটা সৰু প্ৰতিষ্ঠানৰ এজন প্ৰযুক্তিবিদ। তেওঁলোকৰ আৱিষ্কাৰ এক কথাত বৈপ্লৱিক আছিল। বৈদ্যুতিক পোহৰ সৃষ্টিৰ ক্ষেত্ৰত কাঁচৰ বাল্ব যেনেকৈ কুৰি শতিকা ৰাজত্ব কৰিছিল, তেনেকৈ একাদশ শতিকা ৰাজত্ব কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছে—এল ই ডি লেম্পে।

ৰঙা, সেউজীয়া আৰু নীলা এল ই ডি লেম্পে সেই পোহৰকেইটাৰ সংমিশ্ৰণত যি বগা পোহৰ উৎপন্ন কৰে, সেয়া দীৰ্ঘস্থায়ী আৰু শক্তি-সুদক্ষ। এল ই ডি ব্যৱহাৰ কৰি এতিয়া প্ৰতি ইউনিট বৈদ্যুতিক ক্ষমতাৰ (বাট) পৰা অধিক দীপ্তি (যাক 'লুমিনাউছ ফ্লাক্স' বুলি কোৱা হয়) সৃষ্টি কৰিব পৰা গৈছে। এতিয়া সেই মানে প্ৰতি বাটত ৩০০ লুমেনৰ (লুমেন—লুমিনাউছ ফ্লাক্সৰ একক) ঘৰ চুইছেগৈ। সাধাৰণ বাল্বৰ ক্ষেত্ৰত এই মান ১৬ আৰু প্ৰতিপ্ৰভ পোহৰৰ লেম্পৰ ক্ষেত্ৰত এই মান ৭০। যিহেতু বিশ্বত ব্যৱহৃত বৈদ্যুতিক শক্তিৰ এক চতুৰ্থাংশ পোহৰ সৃষ্টি কৰাত ব্যৱহৃত হয়, গতিকে এল ই ডিৰ সহায়ত পোহৰ সৃষ্টি কৰাৰ এই পদ্ধতিয়ে শক্তি সঞ্চয় কৰাত এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা ল'ব পাৰে। তদুপৰি একে পৰিমাণৰ পোহৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ এল ই ডি লেম্প তৈয়াৰ কৰোতে ব্যৱহাৰ হোৱা দ্ৰব্যৰ পৰিমাণ সাধাৰণ বাল্ব আৰু প্ৰতিপ্ৰভ পোহৰ সৃষ্টি কৰিব পৰা আহিলা সাজোতে প্ৰয়োজন হোৱা দ্ৰব্যৰ পৰিমাণতকৈ

বিশেষ নিবন্ধ

বহু কম হ'ব। কাৰণ এল ই ডি লেম্প ১,০০,০০০ ঘণ্টা পৰ্যন্ত চলিব পাৰে। সাধাৰণ বাস্তৱ ক্ষেত্ৰত এই সময় প্ৰায় ১,০০০ ঘণ্টা আৰু প্ৰতিপ্ৰভ পোহৰৰ আহিলাৰ ক্ষেত্ৰত ১০,০০০ ঘণ্টা।

সমগ্ৰ বিশ্বৰ প্ৰায় ১৫০ কোটি মানুহৰ জীৱন ধাৰণৰ মানদণ্ড উন্নত কৰাত এল ই ডি লেম্পে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা ল'ব পাৰে। কাৰণ এল ই ডি লেম্পৰ পোহৰ সৃষ্টি কৰিবৰ বাবে শক্তি খুব কমেই লাগে বাবে সস্তীয়া স্থানীয় সৌৰ শক্তিৰদ্বাৰাও ইয়াক কাৰ্যক্ষম কৰিব পাৰি। গ্ৰিডৰদ্বাৰা বিদ্যুৎ যোগান ধৰিব নোৱৰা অঞ্চলতো সৌৰ শক্তিচালিত এল ই ডি লেম্প ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি।

ৰসায়নবিজ্ঞান : ৰয়েল ছুইডিছ অকাডেমি অফ ছায়েন্সে (Royal Swedish Academi of Science) কৰা ঘোষণা মতে ২০১৪ চনৰ ৰসায়নবিজ্ঞানৰ ন'বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে—এৰিক বেটজিগ (Eric Betzig), ষ্টিফান ডব্লিউ হেল (Stefan W. Hell) আৰু উইলিয়াম ই মোৰেণাৰে (William E. Moerner)। 'ছুপাৰ-ৰিজলভড ফ্লুৰেসেন্স মাইক্ৰ'স্ক'পি'ৰ (Super resolved fluorescence microscopy) বিকাশৰ বাবে তেওঁলোকলৈ এই পুৰস্কাৰ আগবঢ়োৱা হৈছে। এৰিক বেটজিগ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ আছবাৰ্ণৰ 'হাৰাৰ্ড হিউজ মেডিকেল ইন্সটিটিউট'ৰ 'জেনেলিয়া ৰিছাৰ্ছ কেম্পাছ'ৰ এজন বিজ্ঞানী, ষ্টিফান ডব্লিউ হেল হ'ল জাৰ্মানীৰ গোটিন্জেনৰ 'মাক্স প্লাংক ইন্সটিটিউট ফৰ বায়'ফিজিকেল কেমিষ্ট্ৰি' আৰু হাইডেলবাৰ্গৰ 'জাৰ্মান কেম্পাৰ ৰিছাৰ্ছ চেণ্টাৰ'ৰ এজন বিজ্ঞানী আৰু উইলিয়াম মোৰেণাৰ আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ষ্টানফোৰ্ডৰ 'ষ্টানফোৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ এজন বিজ্ঞানী। হেলৰ জন্ম ৰোমানিয়াত হ'লেও তেওঁ পাছত জাৰ্মানীৰ নাগৰিকত্ব গ্ৰহণ কৰিছিল।

আলোকীয় অণুবীক্ষণ যন্ত্ৰ আৱিষ্কাৰ হোৱা যথেষ্ট বছৰ হ'লেও এনে ধৰণৰ মাইক্ৰ'স্ক'পবোৰৰ ক্ষমতাৰ ক্ষেত্ৰত এক সীমা আছিল। ১৮৭৩ চনতে আৰ্ণেষ্টি আবে নামৰ এজন বিজ্ঞানীয়ে কৈছিল যে যিমানেই উন্নত নহওক লাগে, এনে মাইক্ৰ'স্ক'পৰ ক্ষমতা ০.২

মাইক্ৰ'মিটাৰতকৈ বেছি হ'ব নোৱাৰে। বাস্তৱ ক্ষেত্ৰতো সেয়া হৈছিল আৰু সেই সীমা অতিক্ৰম কৰাটো সম্ভৱ হোৱা নাছিল। এইবাৰৰ ৰসায়নবিজ্ঞানৰ ন'বেল পুৰস্কাৰ পোৱা বিজ্ঞানী তিনিজনে প্ৰতিপ্ৰভ অণুৰ সহায়ত এই সীমা অতিক্ৰম কৰি তেওঁলোকৰ আলোকীয় অণুবীক্ষণ যন্ত্ৰেৰে অধিক ৰিজলিউছনৰ (resolution) ছবি সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল। তেওঁলোকৰ এনে সফলতাৰ বাবেই আলোকীয় অণুবীক্ষণ সঁজুলিয়ে 'নেন' পৰ্যায়তো কাম কৰাৰ সামৰ্থ্য লাভ কৰি 'নেন' বিশ্বত প্ৰবেশ কৰিবলৈ সক্ষম হ'ল।

নেন'স্ক'পি হিচাপে জনাজাত এই পদ্ধতিৰে বিজ্ঞানীসকলে প্ৰতিটো জীৱিত কোষৰ অণুৰ গতি-বিধি চাবলৈ সক্ষম হৈছে। বিজ্ঞানীসকলে অণুবোৰে কেনেকৈ মগজুৰ স্নায়ু কোষৰ মাজৰ ছাইনেপছবোৰ (Synaps-দুটা স্নায়ুকোষৰ মাজৰ ঠাই) সৃষ্টি কৰে, সেয়া জানিব পাৰিছে; পাৰ্কিনছনছ, আলজেইমাৰ্ছ আৰু হাণ্টিংটন আদি ৰোগ হ'লে প্ৰ'টিনবোৰ কেনেকৈ একীভূত হয় তাৰ সম্বন্ধ পাইছে। তদুপৰি নিষেচিত অণুবোৰ যেতিয়া ভ্ৰূণত পৰিণত হয়, তেতিয়া প্ৰতিটো প্ৰ'টিন ক'ৰপৰা ক'লৈ যায়, নেন'স্ক'পিৰ সহায়ত জীৱবিজ্ঞানীসকলে তাকো জানিবলৈ সক্ষম হৈছে।

এই ক্ষেত্ৰত এইবাৰ দুটা পৃথক নীতিক পুৰস্কৃত কৰা হৈছে। প্ৰথম নীতিটো হ'ল—'ষ্টিমুলেটেড এমিছন ডিপ্লেছন মাইক্ৰ'স্ক'পি' (Stimulated emission depletion microscopy)। ষ্টিফান হেলে ২০০০ চনত এই পদ্ধতিৰ বিকাশ কৰিছিল। এই পদ্ধতিত দুটা লেজাৰ ৰশ্মি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। এটা ৰশ্মিয়ে প্ৰতিপ্ৰভ অণুবোৰ উত্তেজিত কৰি উজ্জ্বল কৰি তোলে। আনটো ৰশ্মিয়ে নিৰ্দিষ্ট নেন'মিটাৰ আকাৰৰ অণুৰ বাহিৰে আন প্ৰতিপ্ৰভ পোহৰৰ প্ৰভাৱ নোহোৱা কৰে। নেন'মিটাৰ পৰ্যায়ত কোনো নমুনা স্কেন কৰি বিভিন্ন ছবিৰ সহায়ত হেলে আবেৰ সীমা অতিক্ৰম কৰি অধিক ৰিজলিউছনৰ প্ৰতিবিন্দু সৃষ্টি কৰিবলৈ সক্ষম হৈছিল।

এৰিক বেটজিগ আৰু উইলিয়াম মোৰেণাৰে পৃথকভাৱে কাম কৰি দ্বিতীয় পদ্ধতিটোৰ ভেটি স্থাপন কৰিছিল। সেই পদ্ধতিটোৰ নাম হ'ল—'ছিংগল মলিকুল

বিশেষ নিবন্ধ

মাইক্র’স্ক’পি’ বা একক অণু মাইক্র’স্ক’পি। তেওঁলোকে দেখুৱালে যে কোনো একক অণুৰ প্ৰতিপ্ৰভ বিকিৰণ ‘অন’ আৰু ‘অফ’ কৰিব পৰা যায় আৰু তেনে কাম কৰি একেটা অঞ্চলৰে বিভিন্ন ধৰণৰ ফটো তুলিব পাৰি। প্ৰতিবাৰেই কিন্তু মাত্ৰ কিছুসংখ্যক অণুহে উজ্জ্বলি উঠে আৰু তাৰ ফলত সেই ফটো আগৰ বা পিছৰবাৰৰ ফটোতকৈ বেলেগ হয়। তাৰ পাছত সেই প্ৰতিবিম্ববোৰৰ ‘ছুপাৰ ইম্প’জ’ কৰি এক ঘনীভূত ‘ছুপাৰ-ইমেজ’ নেন’ পৰ্যায়ত সৃষ্টি কৰিব পৰা যায়। ২০০৬ চনত এৰিক বেটজিগে এই পদ্ধতিটো প্ৰথমবাৰৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰিছিল।

চিকিৎসাবিজ্ঞান : এই বছৰ চিকিৎসাবিজ্ঞানৰ ন’বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে ব্ৰিটিছ-মাৰ্কিন গৱেষক জন অ’কীফ (John O’Keefe) আৰু নৰৱেৰ দম্পতি মে’-ব্ৰিট মহাৰ (May-Britt Moser) আৰু এডৱাৰ্ড মহাৰে (Edward Moser)। মগজুৰ ‘জিপিএছ পদ্ধতি’ আৱিষ্কাৰ কৰাৰ বাবে তেওঁলোকে এই পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে। জিপিএছ পদ্ধতিৰ সহায়ত কোনো এটা বস্তুৰ গোলকীয় অৱস্থান নিৰ্ণয় কৰিব পাৰি।

ন’বেল কমিটিয়ে জনোৱা মতে বিজ্ঞানীকেইজনে চিনাক্ত কৰা ‘প্লেচ চেল’ (Place cell) আৰু ‘গ্ৰিড চেল’ (Grid cell)ৰদ্বাৰা মানুহৰ মগজুৱে জানিব পাৰে যে মানুহজন ক’ত আছে? মগজুত আমাৰ চৌপাশৰ এখন মানচিত্ৰ তৈয়াৰ কৰাত আৰু এক জটিল পৰিস্থিতিৰ মাজত সঠিক দিক্ নিৰ্ণয় কৰাত এই কোষবোৰে কিদৰে সহায় কৰে বিজ্ঞানীকেইজন তাৰ ব্যাখ্যা কৰাত সমৰ্থ হৈছে।

লণ্ডনৰ ইউনিভাৰ্চিটি কলেজৰ গৱেষক অ’কীফেই ১৯৭১ চনত আৱিষ্কাৰ কৰিছিল যে এটা এন্ডুৰ যদি এটা কোঠাৰ এক নিৰ্দিষ্ট স্থানত থোৱা হয়, তেন্তে তাৰ মগজুত এক বিশেষ ধৰণৰ স্নায়ুকোষ সদায় সক্ৰিয় হৈ থাকে। এই স্নায়ুকোষেই আছিল মগজুৰ ‘পজিছনিং ছিষ্টেম’ৰ প্ৰথম আৱিষ্কৃত উপাংশ।

ব্ৰিছ বছৰৰ পাছত ট্ৰণ্ডহেইমৰ নৰৱেজিয়ান ইউনিভাৰ্চিটি অফ ছায়েন্স এণ্ড টেকন’লজিৰ মে’-ব্ৰিট আৰু

এডৱাৰ্ড মহাৰে আন এক ধৰণৰ স্নায়ু কোষ আৱিষ্কাৰ কৰে, যি সঠিক পদ্ধতি নিৰ্ণয় কৰিবৰ বাবে এক স্থানাংক পদ্ধতিৰ সৃষ্টি কৰে। তাৰ পাছত জানিব পৰা গ’ল যে উন্নত জীৱসমূহৰ মগজুৰ হিপোকেম্পাছ অঞ্চলত থকা নিউৰণবোৰৰ ‘প্লেচ ফিল্ড’ বা ‘স্থান ক্ষেত্ৰ’ থাকে, যি সেই জীৱটো বা জন্তুটো এক বিশেষ অঞ্চলত থাকিলে অধিক সক্ৰিয় হৈ উঠে। এনে ধৰণৰ নতুন তথ্যৰদ্বাৰা বিজ্ঞানীসকল জানিবলৈ সমৰ্থ হ’ল যে মানুহে কেনেকৈ নিজৰ অৱস্থান আৰু গন্তব্য স্থানৰ দিশ নিৰূপণ কৰিব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও মগজুৰ স্মৃতি কেনেকৈ নষ্ট হয় বা আলজেইমাৰ্ছ ৰোগৰ দৰে ৰোগ কেনেকৈ হ’ব পাৰে, সেই বিষয়ে অধিক জ্ঞান লভাতো এনে আৱিষ্কাৰবোৰে সহায় কৰিলে। প্ৰথমে এনে ধৰণৰ কথাবোৰ আন কিছু বিজ্ঞানীয়ে মানি ল’ব খোজা নাছিল। কিন্তু পাছত সকলোৱে মানি ল’বলৈ বাধ্য হ’ল যে মানুহৰ মগজুৰ জিপিএছ পদ্ধতিৰ ইয়েই মূল। বিজ্ঞানীকেইজনে যি আৱিষ্কাৰ কৰিলে তাক মগজুৰ জিপিএছ পদ্ধতিৰ ‘নিউৰেল কোড’ (Neural code) বুলিও অভিহিত কৰিব পাৰি। জীৱবিজ্ঞানৰ লগত কম্পিউটাৰ বিজ্ঞান আৰু দৰ্শনৰ যে সম্পৰ্ক আছে, এই আৱিষ্কাৰৰ যোগেদি সেই কথাও পোহৰলৈ আহিল।

অৰ্থনীতিবিজ্ঞান : ২০১৪ চনৰ অৰ্থনীতিবিজ্ঞানৰ ন’বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে ফৰাচী অৰ্থনীতিবিদ জাঁ টিবলে (Jean Tirole)। ‘বজাৰ শক্তি আৰু নিয়ন্ত্ৰণ’ (মাৰ্কেট পাৱাৰ এণ্ড ৰেগুলেছন) সম্পৰ্কত বিশেষ অৱদান আগবঢ়োৱাৰ বাবে টিবলেই এই পুৰস্কাৰ আগবঢ়োৱা হৈছে। টিবলে মাছাচুছেট্ছ ইনষ্টিটিউট অব টেকন’লজিৰপৰা পিএইচডি ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল।

ন’বেল কমিটিৰ মতে ফ্ৰান্সৰ টুলোঁ স্কুল অফ ইকন’মিক্সৰ এই গৱেষকজন এই সময়ৰ আটাইতকৈ প্ৰভাৱশালী অৰ্থনীতিবিদসকলৰ মাজৰ এজন। টিবলৰ গৱেষণাৰ জৰিয়তে একছত্ৰী ব্যৱসায়ৰ বলত ক্ষমতাশালী হৈ উঠা বাণিজ্যিক প্ৰতিষ্ঠানবোৰক কেনেকৈ নাকী লগাব পৰা যায়, তাৰ উপায় পোৱা গৈছে। ১৯৮০ৰ দশকৰপৰা টিবলে এনে বৃহৎ কোম্পানীসমূহৰ স্বেচ্ছাচাৰিতাৰপৰা

বিশেষ নিবন্ধ

ৰক্ষা পাবলৈ তেওঁলোকৰ প্ৰভুত্ব কম কৰাৰ উপায় চিন্তা কৰি আছিল। জলসম্পদ, বিদ্যুৎ, টেলিকম আদি ক্ষেত্ৰসমূহ আগতে চৰকাৰৰ অধীনত থাকিলেও পাছত মুক্ত অৰ্থনীতিৰ প্ৰবৰ্তনৰ ফলত সেইবোৰ বৃহৎ ব্যক্তিগত প্ৰতিষ্ঠানৰ নিয়ন্ত্ৰণলৈ আহিছিল আৰু তাৰ ফলত যিবোৰ সমস্যাই দেখা দিছিল, টিৰলে সেই সমস্যাবোৰ সমাধান কৰাৰ চেষ্টা কৰিছিল। গৱেষণাৰ বাবে টিৰলে এক বহল পৰিসৰ বিচাৰি লৈছিল। তাৰ ভিতৰত আছিল দৰমহা বা পাৰিশ্ৰমিক, বেংকিং উদ্যোগ ‘ক্ৰেডিট কাৰ্ড ফী’ আদি। শক্তিশালী প্ৰতিষ্ঠানসমূহক নিয়ন্ত্ৰণত ৰখাৰ বাবে জাঁ টিৰলৰ প্ৰচেষ্টাক সকলোৱে প্ৰশংসা কৰিছে। যোৱা বছৰ প্ৰকাশিত তেওঁৰ এই গৱেষণা পত্ৰিকাত টিৰলে দেখুৱাইছিল যে বনাছ সংস্কৃতিয়ে দক্ষতা হ্ৰাস কৰে, খেলিমেলি সিদ্ধান্তত অৰিহণা যোগায় আৰু অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত দীৰ্ঘম্যাদী প্ৰভাৱ পেলায়। প্ৰতিযোগিতা আৰু নিয়ন্ত্ৰণ নীতিৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁক পথপ্ৰদৰ্শক হিচাপে জাঁ টিৰলে দহ বছৰ আগতে মৃত্যু হোৱা এজন অৰ্থনীতিবিদ জাঁ জেকুইছ লাফঁটৰ নাম উল্লেখ কৰিছে আৰু কৈছে যে এই পুৰস্কাৰৰ বাবে তেওঁ এজন যোগ্য ব্যক্তি আছিল। ন’বেল কমিটিয়ে কোৱা মতে টিৰলে কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ ক্ষেত্ৰত তত্ত্বগত অৱদান আগবঢ়াইছে যদিও তেওঁৰ আটাইতকৈ উল্লেখযোগ্য কৃতিত্ব হ’ল উদ্যোগ-ব্যৱস্থাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰা আৰু একছত্ৰী ব্যৱসায় চলোৱা কিছু প্ৰতিষ্ঠানৰ কবলৰপৰা উদ্যোগিক অৰ্থনীতিক মুক্ত কৰা। টিৰলে টেলিকম কোম্পানী, বেংকিং প্ৰতিষ্ঠান আদিৰ দৰে বিভিন্ন খণ্ডৰ প্ৰতিষ্ঠানবোৰক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ব্যৱস্থাসমূহৰ ক্ষেত্ৰত কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ আৰু প্ৰয়োজনীয় পাৰ্থক্যৰ কথাও উল্লেখ কৰিছিল। তেওঁ কৈছিল যে একে ধৰণৰ পদ্ধতিৰে বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ একছত্ৰী প্ৰভাৱ কমাব নোৱাৰি, তাৰ বাবে পৃথক ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন। টিৰলৰ মতে নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ আটাইতকৈ বেছি সমস্যা হোৱা এক খণ্ড হ’ল—বেংকিং। এই খণ্ডক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ অৰ্থনীতিবিদসকলে অধিক পৰিশ্ৰম কৰিব লাগিব। একছত্ৰী ব্যৱসায়ত কেনেকৈ প্ৰতিযোগিতাৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰি টিৰলে তাৰ কিছুমান উপায় উদ্ভাৱন কৰিছিল। ‘প্ৰতিযোগিতা বিশ্লেষণ’ৰ

ক্ষেত্ৰত টিৰলে অৰ্থনীতিৰ ‘গেম থিয়ৰী’, ‘কণ্ট্ৰেক্ট থিয়ৰী’ আদি বিভিন্ন তত্ত্ব প্ৰয়োগ কৰিছিল।

অৰ্থনীতিৰ ক্ষেত্ৰত টিৰল এজন তত্ত্ববিদ হ’লেও তেওঁৰ কামে বাস্তৱ জগতৰ অৰ্থনৈতিক সমস্যা সমাধান কৰাত যথেষ্ট সহায় কৰিছে। কোনো বিতৰ্কৰ অৱকাশ নথকাকৈ টিৰলে এই পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে।

সাহিত্য : ২০১৪ চনৰ সাহিত্যৰ ন’বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে ফৰাচী লেখক পেট্ৰিক ম’ডিয়ানোৱে (Patrick Modiano)। ন’বেল কমিটিয়ে জনোৱা মতে ম’ডিয়ানোৱে স্মৃতিকথাক এক কলাত্মক ৰূপ দি মানুহৰ অদৃষ্টৰ পৰিহাস আৰু আত্মপৰিচয় হেৰুওৱা মানুহৰ ঠিকনাৰ সন্ধান সম্পৰ্কীয় কালজয়ী সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰিছে আৰু সেই কৃতিত্বৰ বাবেই এই পুৰস্কাৰৰ বাবে যোগ্য বিবেচিত হৈছে। পেট্ৰিক মডিয়ানোৱে প্ৰচাৰ মাধ্যমৰ মনোযোগ এৰাই চলিব খোজে। ফ্ৰান্সৰ বেছ বিখ্যাত সাহিত্যিক হ’লেও তেওঁৰ খুব কম সাক্ষাৎকাৰহে প্ৰকাশিত হৈছে।

আন দেশৰ উৎসুক পাঠকসকলৰ মাজত অৱশ্যে ম’ডিয়ানো সিমান জনাজাত নহয়। তেওঁৰ আটাইতকৈ বিখ্যাত উপন্যাসখনৰ নাম ‘মিছিং পাৰ্ছন’। এই কিতাপখনৰ বাবে তেওঁ ১৯৭৮ চনত সন্মানজনক প্ৰিন্স গণকৰ্ট বঁটা লাভ কৰিছিল। সেই উপন্যাসখনৰ মূল চৰিত্ৰ হ’ল—পাছত স্মৃতিশক্তি হেৰুওৱা এজন ডিটেকটিভ। তেওঁ নিজৰ স্মৃতিশক্তি ঘূৰাই পাবলৈ যথেষ্ট চেষ্টা কৰিছিল। সেইজন ডিটেকটিভৰ শেষ ‘কেছ’ আছিল— ‘মই নিজে নো কোন?’

১৯৪৫ চনত ইউৰোপত পশ্চিম পেৰিছৰ এক গ্ৰামাঞ্চলত ম’ডিয়ানোৰ জন্ম হয়। তেওঁৰ দেউতাক এজন ইহুদী আছিল। দেউতাক আছিল ইটালীৰ লোক আৰু তেওঁ কামৰ সন্ধানত পেৰিছলৈ আহিছিল। পেৰিছত থাকোঁতেই ম’ডিয়ানোৰ দেউতাকে এগৰাকী বেলজিয়ান অভিনেত্ৰীক লগ পায় আৰু তেওঁলোক বিবাহ-বন্ধনত আবদ্ধ হয়। ম’ডিয়ানোৰ পিতৃ-মাতৃয়ে বহু সামাজিক আৰু ৰাজনৈতিক সমস্যাৰ সন্মুখীন হ’বলগীয়া হৈছিল আৰু ম’ডিয়ানোৰ শৈশৱ তেনে অভিজ্ঞতাৰে সমৃদ্ধ।

বিশেষ নিবন্ধ

ম'ডিয়ানোৰ বহু ৰচনাতে শৈশৱৰ স্মৃতিয়ে স্থান পাইছে। ইহুদী হোৱাৰ অভিজ্ঞতা, নাজীসকলে অধিকাৰ কৰি লোৱা দেশসমূহৰ অধিবাসীসকলৰ জীৱন, নিজৰ পৰিচয় হেৰুওৱা লোকসকলৰ বেদনাই ম'ডিয়ানোক সততে আকৰ্ষণ কৰিছিল আৰু সেইবোৰৰ কলাসুলভ বৰ্ণনাই ম'ডিয়ানোৰদ্বাৰা সৃষ্ট সাহিত্যিক উচ্চ পৰ্যায়লৈ লৈ গৈছিল। ১৯৬৮ চনত তেওঁ ৰচনা কৰে 'লা প্লেচ ডি আইটইল' নামৰ এখন গুৰুত্বপূৰ্ণ উপন্যাস। এই কিতাপখন আছিল নাজীসকলৰ গণহত্যাৰ এখন দলিলস্বৰূপ।

ম'ডিয়ানোৰে লেখক হোৱাৰ প্ৰথমটো সুন্দৰ সুযোগ পাইছিল—মাকৰ এজন বন্ধু, ফৰাচী লেখক ৰে'মণ্ড কুইনেউৰ জৰিয়তে। তেওঁ ম'ডিয়ানোক কুৰি বছৰ বয়সতে 'গালিমাৰ্ড পাবলিছিং হাউছ'ৰ লগত চিনাকি কৰি দিছিল। ২০১২ চনত তেওঁ ইউৰোপীয় সাহিত্যৰ বাবে 'অষ্ট্ৰিয়ান ষ্টেট' পুৰস্কাৰ লাভ কৰে। ম'ডিয়ানোৰে শিশু সাহিত্য লিখে, চিনেমাৰ চিত্ৰনাট্যও লিখে। পাছে যি কামৰ বাবে তেওঁ বিখ্যাত সেয়া হ'ল উপন্যাস। ম'ডিয়ানোৰ প্ৰিয় বিষয় হ'ল—স্মৃতিকথা, পৰিচয় হেৰুওৱাৰ বেদনা আৰু কঠিন সময়। তেওঁৰ সৰু সৰু

১৩০-১৫০ পৃষ্ঠাৰ উপন্যাসসমূহত একে ধৰণৰ বিষয়বোৰেই বিচিত্ৰ ৰূপত প্ৰকাশ পাইছে।

শান্তি : ২০১৪ চনৰ শান্তিৰ বাবে ন'বেল পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছে ভাৰতৰ কৈলাশ সত্যৰ্থী (Kailash Satyarthi) আৰু পাকিস্তানৰ মালিলা ইউছুফজায়ে (Malala Yousafzay)। 'শিশু আৰু কিশোৰসকলৰ অৱদমনৰ বিৰুদ্ধে কৰা প্ৰতিবাদ আৰু সকলো শিশুৰ বাবে শিক্ষাৰ অধিকাৰ সাব্যস্ত কৰিবলৈ চলোৱা সৰ্বাত্মক প্ৰচেষ্টা'ৰ বাবে তেওঁলোকলৈ এই পুৰস্কাৰ আগবঢ়োৱা হৈছে। মালিলাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁৰ 'মহান ব্যক্তিগত সাহস'ৰ কথাও ন'বেল কমিটিয়ে উল্লেখ কৰিছে। ২০১৪ চনৰ শান্তিৰ ন'বেল বঁটাৰ বাবে ৰেকৰ্ডসংখ্যক ২৭৮ জন লোক তথা সংগঠনৰ নাম বিবেচনা কৰা হৈছিল যদিও তেওঁলোকৰ কৰ্মৰাজি আৰু সমাজত পৰা প্ৰভাৱৰ ওপৰত লক্ষ্য ৰাখি এই দুগৰাকী ব্যক্তিলৈ ন'বেল বঁটা আগবঢ়োৱা হয়।

(টোকা : শান্তিৰ ন'বেল বঁটা লাভ কৰা এই দুগৰাকী ব্যক্তিৰ বিষয়ে এই সংখ্যাৰে আন নিবন্ধত আলোচনা কৰা হৈছে।) □

কুইজৰ উত্তৰসমূহ

১। গ) ২। ডায়েট (Diet) ৩। ঘ) ৪। খ) ৫। খ) ৬। অতিশাদিক তৰংগ ৭। মোৰাৰজী
দেশাই ৮। খ) ৯। গ) ১০। গোদাবৰী ১১। ক) ১২। বুৰ্জ খালিফা ১৩। কেৰালা আৰু
তামিলনাডু ১৪। ঘ) ১৫। ঘ) ১৬। মহাত্মা গান্ধী ১৭। খ) ১৮। আশাপূৰ্ণা দেৱী
১৯। গ) ২০। মোৰ জীৱনৰ নহ'লবোৰ

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন

- ১। কাৰ্লমাৰ্কে লিখা গ্ৰন্থখনৰ নাম কি?
- ২। 'মোৰ যে কিমান হেঁপাহ' পুথিখনৰ লেখক কোন?
- ৩। ভাৰতবৰ্ষৰ ছুইজাৰলেণ্ড বুলি কাক কোৱা হয়?
- ৪। এণ্ট'ম'লজী কিহৰ লগত জড়িত?
- ৫। ফুটবল খেলৰ জন্ম কোন দেশত হৈছিল?

(উত্তৰবোৰ তোমালোকে নিজে বিচাৰি ১৫ নৱেম্বৰ তাৰিখৰ আগেয়ে পোৱাকৈ সম্পাদক, 'অন্বেষণ' এই ঠিকনালৈ পঠিয়াবা। সম্পূৰ্ণ শুদ্ধ উত্তৰ দিওঁতাসকলৰ নাম পৰৱৰ্তী সংখ্যাত প্ৰকাশ কৰা হ'ব।)

‘শ্ৰমের জয়তে কাৰ্যক্রম’ মুকলি

দেশৰ শ্ৰম খণ্ডলৈ সংস্কাৰৰ বাট মুকলি কৰাৰ লগতে শ্ৰমিকসকলৰ কল্যাণৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে যোৱা ১৬ অক্ট’বৰ তাৰিখে ‘পাণ্ডিত দীনদয়াল উপাধ্যায় শ্ৰমের জয়তে কাৰ্যক্রম’ৰ শুভাৰম্ভ কৰে। ভাৰতবৰ্ষৰ উদ্যোগিক উন্নয়নৰ বাবে এক অনুকূল পৰিবেশ সৃষ্টিৰ লগতে শ্ৰম খণ্ডলৈ স্বচ্ছতা আনাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীয়ে এই আঁচনিখন উদ্বোধন কৰে। শ্ৰমিকৰ সমস্যাবোৰ উদ্যোগপতিৰ দৃষ্টিৰে নাচাই শ্ৰমিকৰ দৃষ্টিৰেহে চোৱাত গুৰুত্ব আৰোপ কৰা হৈছে। তদুপৰি প্ৰথমবাৰলৈ ‘ন্যূনতম পেন্সন’ৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে, যাতে অৱসৰৰ পিছত এজন লোকে অতি কমেও মাহেকত ১,০০০ টকাকৈ লাভ কৰিব পাৰে। আঁচনিখনৰ মতে শ্ৰমিক আৰু উদ্যোগৰ বাবে ‘শ্ৰম সুবিধা’ নামৰ এটা উমৈহতীয়া পৰ্টেল আৰম্ভ কৰা হ’ব। ইয়াত উদ্যোগ আৰু শ্ৰমিক সম্বন্ধীয় সকলো তথ্য উপলব্ধ হ’ব।

চিকাগো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰ মহোৎসৱ : ‘লাভ লাভ লাভ’ শ্ৰেষ্ঠ

দেশৰ আগশাৰীৰ তথ্যচিত্ৰ নিৰ্মাতা সন্ধ্যা ডেইজী সুন্দৰমৰ ‘লাভ লাভ লাভ’ নামৰ চুটি তথ্যচিত্ৰখনে ৫০ তম চিকাগো আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় চলচ্চিত্ৰৰ মহোৎসৱত (৯-১৩ অক্ট’বৰ) ‘দি ছিলভাৰ হুগ এৱাৰ্ড’ লাভ কৰিছে। শ্ৰেষ্ঠ চুটি তথ্যচিত্ৰৰ বাবে সুন্দৰমৰ এই তথ্যচিত্ৰখনে উক্ত সন্মানীয় বঁটাটো লাভ কৰি ২০১৬ চনৰ অস্কাৰ (তথ্যচিত্ৰ শাখাৰ) প্ৰতিযোগিতালৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছে। উল্লেখযোগ্য, এই বঁটাটোৰ উপৰি ‘লাভ লাভ লাভ’—এ আন আঠটা আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বঁটা লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে।

মাৰ্কিন ন্যায়-বিভাগৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত বিনীতা গুপ্তা

ভাৰতীয় মূলৰ মাৰ্কিন অধিবক্তা বিনীতা গুপ্তাক যোৱা ১৬ অক্ট’বৰত মাৰ্কিন ন্যায় বিভাগৰ এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত নিযুক্তি দিয়া হয়। মাৰ্কিন ন্যায় বিভাগৰ মানৱ অধিকাৰ বিভাগটোক প্ৰতিনিধিত্ব কৰিবলৈ বিনীতা গুপ্তাক সহকাৰী এটৰ্ণী জেনেৰেল হিচাপে নিযুক্তি দিয়া হয়। এনেকুৱা শীৰ্ষপদত নিযুক্তি লাভ কৰা বিনীতা গুপ্তা হৈছে দক্ষিণ এছিয়াৰ প্ৰথমগৰাকী মাৰ্কিন অধিবক্তা। আমেৰিকাত মানৱ অধিকাৰ বিষয়ৰ অধিবক্তা হিচাপে বিশেষ সফলতা অৰ্জন কৰা বাবেই বিনীতা গুপ্তাই এনে বিৰল সন্মানৰ অধিকাৰী তথা গুৰুত্বপূৰ্ণ পদত অধিষ্ঠিত হৈছে।

‘কীৰ্তন ঘোষা’ৰ সৰল গদ্য ৰূপান্তৰ

যোৱা ১৮ অক্ট’বৰ তাৰিখে মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ অমৰ সৃষ্টি কীৰ্তন ঘোষা’ৰ গদ্যৰূপ ‘সৰল গদ্য ৰূপান্তৰ’ নামৰ গ্ৰন্থখন উন্মোচন কৰা হয়। ৰাজ্যিক সংগ্ৰহালয়ৰ কনকলাল বৰুৱা প্ৰেক্ষাগৃহত অনুষ্ঠিত এক সভাত গ্ৰন্থখন উন্মোচন কৰে অসম সাহিত্য সভাৰ প্ৰাক্তন সভাপতি ড° লক্ষ্মীনন্দন বৰাই। গুৰুজনাৰ পাণ্ডিত্যৰ প্ৰকাশ কীৰ্তন ঘোষাৰ এই গদ্যৰূপে বিদগ্ধ সমাজক উপকৃত কৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি। হৰিপ্ৰসাদ চলিহাই গদ্যৰূপ দিয়া এই গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ কৰি উলিয়াইছে বাণী মন্দিৰ প্ৰকাশনে।

অষ্ট্ৰেলিয়াৰ ঔপন্যাসিক ৰিছাৰ্ড ফ্লেনাগানলৈ মেন বুকাৰ বঁটা

অষ্ট্ৰেলিয়াৰ বিখ্যাত লেখক ৰিছাৰ্ড ফ্লেনাগানলৈ আগবঢ়োৱা হৈছে ২০১৪ বৰ্ষৰ ‘মেন বুকাৰ বঁটা’। ‘দি নেৰ’ ৰোড টু দ্য ডীপ নৰ্থ’ নামৰ প্ৰেম আৰু যুদ্ধ বিষয়ক উপন্যাসখনৰ বাবে তেওঁ এই আন্তৰ্জাতিক বঁটা লাভ কৰে। যোৱা ১৪ অক্ট’বৰ তাৰিখে লণ্ডনস্থিত গীল্ড হলত এই বঁটাৰ কথা

দেশ বিদেশৰ খবৰ

আনুষ্ঠানিকভাৱে ঘোষণা কৰা হয়। ১২ বছৰ কঠোৰ শ্ৰম আৰু সাধনাৰ বলত প্ৰকাশৰ মুখ দেখা এই উপন্যাসখনৰ মূল উপজীব্য হ'ল দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ থাইলেণ্ড বাৰ্মা ডেথ ৰে'লৱে নিৰ্মাণৰ সময়ৰ কাহিনী। ফ্লেনাগান হ'ল বুকাৰ বাঁটা লাভ কৰা অষ্ট্ৰেলিয়াৰ তৃতীয়জন সাহিত্যিক। এই বাঁটাত প্ৰায় ৪৯,৩০,০০০ টকা মূল্যৰ ধন পুৰস্কাৰ হিচাপে আগবঢ়োৱা হয়। উল্লেখযোগ্য যে ইয়াৰ পূৰ্বে কমনৱেলথ অৰ্থাৎ ব্ৰিটিছে এসময়ত শাসন কৰা দেশৰ লেখককহে পুৰস্কাৰৰ বাবে বিবেচনা কৰা হৈছিল। চলিত বৰ্ষত ব্ৰিটেইনৰ অন্যতম সন্মানীয় এই বুকাৰ বাঁটাৰ বাবে ইংৰাজী ভাষাত প্ৰকাশিত আৰু ব্ৰিটেইনত প্ৰকাশিত যিকোনো দেশৰে গ্ৰন্থকে পুৰস্কাৰৰ বাবে বিবেচনা কৰা হৈছিল। ১৯৬১ চনৰ জুলাইত টাছমেনিয়াত জন্মা ফ্লেনাগানৰ এইখন ষষ্ঠতম উপন্যাস।

ভাৰতত 'ফেচবুক'ৰ মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া মাৰ্ক জুকাৰবাৰ্গ

জনপ্ৰিয় ছ'চিয়েল নেটৱৰ্কিং ছাইট 'ফেচবুক'ৰ সহ-প্ৰতিষ্ঠাপক আৰু মুখ্য কাৰ্যবাহী বিষয়া মাৰ্ক জুকাৰবাৰ্গ দুদিনীয়া ভ্ৰমণসূচী লৈ যোৱা ৯ অক্ট'বৰ তাৰিখে ভাৰতত উপস্থিত হয়। ইণ্টাৰনেট সংযোগক

মানৰ অধিকাৰ বুলি অভিহিত কৰা জুকাৰ বাৰ্গে ইণ্টাৰনেট যোগাযোগৰদ্বাৰা ভাৰতৰ যুৱ সমাজৰ সবলীকৰণ কৰিব পাৰি বুলি মন্তব্য কৰে।

জুকাৰবাৰ্গে ১১ অক্ট'বৰ তাৰিখে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীক সাক্ষাৎ কৰে আৰু ডিজিটেল ভাৰত বিষয়ত বিস্তৃতভাৱে আলোচনা কৰে। 'ডিজিটেল ভাৰত' আঁচনিত ভাৰত চৰকাৰক সহায় কৰিবলৈ তেওঁ সদা প্ৰস্তুত আৰু মানসিকভাৱে আলোড়িত বুলি মন্তব্য কৰে। তেওঁ মহিলা

প্ৰব্ৰজনকাৰী আৰু খেতিয়কৰ বাবে বিভিন্ন 'এপছ'ৰ বিকাশৰ সৈতে জড়িতসকলক সহায় কৰাৰ বাবে ১ নিযুত ডলাৰৰ এটা পুঁজি ফেচবুকুে সৃষ্টি কৰিব বুলি ঘোষণা কৰে। ভাৰত চৰকাৰে ইতিমধ্যে শিক্ষা, কন্যা শিশুৰ সবলীকৰণ, কন্যা ভ্ৰূণ হত্যা, গংগা পৰিষ্কাৰণ অভিযান আদি সামাজিক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়ত সজাগতা বৃদ্ধিৰ লগতে এই ক্ষেত্ৰত জনসাধাৰণক জড়িত কৰাৰ বাবে ফেচবুকুৰ সহায় লোৱাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰিছে।

অসমীয়া অভিযন্তাৰ বিদ্যুৎ উৎপাদনৰ প্ৰযুক্তিলৈ পেটেণ্ট

বৃহৎ নদীবান্ধ বিতৰ্ক চলি থকাৰ সময়তে এগৰাকী অৱসৰপ্ৰাপ্ত অভিযন্তা কমল চন্দ্ৰ শইকীয়াই সীমিত ব্যয়ৰে সৰু-বৰ নদী-উপনদীত স্থাপন কৰি নিৰৱচ্ছিন্নভাৱে বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰিব পৰাকৈ উদ্ভাৱন কৰি উলিয়াইছে এটা মাইক্ৰ'লাইট প্ৰপেলাৰ হাইড্ৰ' টাৰ্বাইন। অভিযন্তা শইকীয়াৰ এই মাইক্ৰ'লাইট প্ৰপেলাৰ হাইড্ৰ' টাৰ্বাইনটোৱে ইতিমধ্যে পেটেণ্টো লাভ কৰিছে। নদীবান্ধৰ ভয়ানক পৰিণতিৰ প্ৰসংগই ৰাজ্যবাসীক গভীৰভাৱে উদ্বেগ কৰি ৰখাৰ সময়তে কমল চন্দ্ৰ শইকীয়া নামৰ জলসিঞ্চন (চিভিল) বিভাগৰ কনিষ্ঠ অভিযন্তাগৰাকীৰ এই আৱিষ্কাৰে আশাৰ সঞ্চাৰ কৰিছে। মাত্ৰ এক মিটাৰৰপৰা তিনি মিটাৰ উচ্চতাৰ বান্ধ নিৰ্মাণৰে এই টাৰ্বাইনতে পানীৰ উৰ্ধমুখী চাপ ব্যৱহাৰ কৰি দহ কিল'ৱাটৰপৰা এশ কিল'ৱাট পৰ্যন্ত বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰিব পৰা হ'ব। টাৰ্বাইনটোৰ পৰীক্ষামূলক সাফল্যৰ পাছত গভীৰ আৰ্থিক সংকট সত্ত্বেও কমল চন্দ্ৰ শইকীয়াই যোৰহাটৰ যুৱ উদ্যোগী দেৱব্ৰত ঠাকুৰৰ সহযোগত আছাম মাইক্ৰ' হাইড্ৰেল প্ৰজেক্ট নামৰ এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ যোগেদি ইয়াৰ বাণিজ্যিক উৎপাদন আৰম্ভ কৰিছে। ভাৰত চৰকাৰৰ বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি বিজ্ঞান সঞ্চালকালয়ৰ অধীনৰ বৈজ্ঞানিক আৰু ঔদ্যোগিক গৱেষণা বিভাগৰ টেকন'প্ৰিনিয়াৰ প্ৰমোচন প্ৰ'গ্ৰামৰ যোগেদি শইকীয়ালৈ তেওঁৰ প্ৰকল্পৰ বাণিজ্যিক উৎপাদনৰ বাবে দহ লাখ টকাৰ এক অনুদান আগবঢ়াইছে।

সাংসদ আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা আঁচনি

নগৰৰ দৰেই দেশৰ গাঁওসমূহকো দ্ৰুত বিকাশৰ দিশত আগবঢ়াই নিবৰ বাবে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে 'সাংসদ আদৰ্শ গ্ৰাম যোজনা' আৰম্ভ কৰিছে। যোৱা ১১ অক্টোবৰ তাৰিখে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে এই নতুন আঁচনিখন উদ্বোধন কৰে। গাঁও উন্নয়নৰ এই অভিলাষী আঁচনিৰ অধীনত ২০১৯ চনৰ ভিতৰত দেশৰ প্ৰায় ২৫০০ খন গাঁৱক উন্নত কৰি তোলাৰ বাবে লক্ষ্য স্থিৰ কৰি লোৱা হৈছে। মহাত্মা গান্ধী আৰু জয়প্ৰকাশ নাৰায়ণৰ আদৰ্শৰ অনুকৰণেৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীয়ে এই আঁচনিৰ জৰিয়তে দেশৰ সামগ্ৰিক বিকাশ প্ৰক্ৰিয়াত জনপ্ৰতিনিধিসকলক প্ৰত্যক্ষ আৰু সক্ৰিয়ভাৱে জড়িত কৰাৰ লক্ষ্য লৈছে।

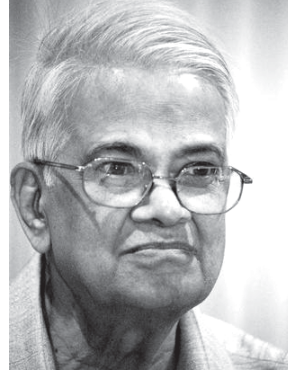
ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ শান্তিৰক্ষক বাঁটা লাভ শক্তি দেৱীৰ

আফগানিস্তানত
ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ শান্তি
প্ৰতিষ্ঠাৰ অভিযানত
অহোপুৰুষাৰ্থ কষ্ট
স্বীকাৰ কৰা ভাৰতৰ
মহিলা আৰক্ষী বিষয়া
শক্তি দেৱীয়ে লাভ
কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে
ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ আন্তৰ্জাতিক
মহিলা শান্তিৰক্ষক বাঁটা।
আফগানিস্তানত লিংগ

বৈষম্যৰ বলি হোৱা আৰু যৌন উৎপীড়নৰ বলি হোৱা মহিলাসকলৰ সুৰক্ষাৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰসংঘই চলোৱা সাহায্য অভিযানত নিয়োজিত হৈছিল শক্তি দেৱী। আফগানিস্তানত সন্ত্ৰাসজৰ্জৰ কিছুমান অঞ্চলত মহিলা আৰক্ষী বিভাগ খুলি শক্তি দেৱীয়ে উল্লেখনীয় অৱদান আগবঢ়াইছিল। ৰাষ্ট্ৰসংঘই প্ৰকাশ কৰা অনুসৰি মহিলা আৰক্ষীৰ মৰ্যাদা বৃদ্ধি কৰি শক্তিদেৱীয়ে পুৰুষসকলকো যৌন নিৰ্যাতন গোচৰ আৰু কেতবোৰ নাৰী বিৰোধী চক্ৰৰ বিৰুদ্ধে তদন্তৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰিছিল। কানাডাৰ উইনীপেগত অনুষ্ঠিত আন্তৰ্জাতিক মহিলা আৰক্ষী সংস্থাৰ অধিবেশনত শক্তি দেৱীক এই বাঁটা প্ৰদান কৰা হয়।

যশস্বী সাংবাদিক, লেখক এম ভি কামাথৰ দেহাৱসান

প্ৰসাৰ ভাৰতীৰ
প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ,
'ইলাষ্ট্ৰেটেড উইকলী
অব ইণ্ডিয়া' নামৰ
প্ৰখ্যাত আলোচনীৰ
প্ৰাক্তন সম্পাদক তথা
যশস্বী সাংবাদিক মাধৱ
ভিটাল কামাথৰ যোৱা
৯ অক্টোবৰ তাৰিখে
মৃত্যু হয়। তেওঁৰ

মৃত্যুৰ সময়ত বয়স হৈছিল ৯৩ বছৰ। 'টাইমছ অব ইণ্ডিয়া' কাকতত ৰাশ্বিণ্টনৰ প্ৰতিনিধি হিচাপে প্ৰায় দহ বছৰ কাল সেৱা আগবঢ়োৱা কামাথে ১৯৭৮ চনত বহুপঠিত 'ইলাষ্ট্ৰেটেড উইকলী অব ইণ্ডিয়া'ৰ সম্পাদকৰ দায়িত্ব লয় আৰু ১৯৮১ চনত অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। ছয় দশকৰো অধিক কালজোৰা সাংবাদিক জীৱনত কামাথ নতুন দিল্লীৰ উপৰি ৰাশ্বিণ্টন, পেৰিছ, জেনেভা, নিউয়ৰ্ক আদি বিভিন্ন স্থানত কৰ্মৰত আছিল। 'ফ্ৰী প্ৰেছ জাৰ্নেল'ৰ স্তম্ভ লেখক কামাথ মৃত্যুৰ সময়ত 'মণিপাল ইনষ্টিটিউট অব কমিউনিকেশ্বনৰ সন্মানীয় সভাপতি আৰু সঞ্চালক পদত অধিষ্ঠিত আছিল।

এই বিশিষ্ট সাংবাদিকগৰাকীক ভাৰত চৰকাৰে ২০০৪ চনত 'পদ্ম বিভূষণ' সন্মানেৰে সন্মানিত কৰিছিল। ৫০ খনৰো অধিক গ্ৰন্থ প্ৰণয়ন কৰা কামাথৰ দুখন উল্লেখযোগ্য গ্ৰন্থ হ'ল—'গান্ধী এ স্পিৰিচুৱেল জাৰ্ণি' আৰু 'ৰিপটাৰ এট লাজ'।

বিশ্বৰ বৃহত্তম টেলিস্ক'প নিৰ্মাণ

চাৰিখন ৰাষ্ট্ৰৰ সৈতে মিলি ভাৰতে হাৱাই দ্বীপত বিশ্বৰ বৃহত্তম টেলিস্ক'পটো স্থাপন কৰিব। এই ৰাষ্ট্ৰকেইখন হৈছে মাৰ্কিন যুক্তৰাষ্ট্ৰ, চীন, জাপান আৰু কানাডা। ১.৪ বিলিয়ন ডলাৰ ব্যয় সাপেক্ষে নিৰ্মাণ কৰিবলগা টেলিস্ক'পটো ৩০ মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ। এই

দেশ বিদেশৰ খবৰ

টেলিস্ক'পটোৰ নিৰ্মাণ কাৰ্য ২০২২ চনৰ মাৰ্চ মাহৰ ভিতৰত সম্পূৰ্ণ হ'ব। নিৰ্মাণ ব্যয়ৰ অধিকাংশ বহন কৰিব জাপানে। হাৱাই দ্বীপৰ মৌনা কি আণ্বেয়গিৰিৰ চূড়াল কাষত নিৰ্মাণ হ'বলগা টেলিস্ক'পটোৰদ্বাৰা ৫০০ কিল'মিটাৰ নিলগৰ মুদ্ৰা এটাও দৃশ্যমান হ'ব। যোৱা ৭ অক্ট'বৰ তাৰিখে মাউণ্ট মৌনা কি এলেকাৰ ৪০১২ মিটাৰ উচ্চতাত এই প্ৰকল্পটোৰ শিলান্যাস সম্পন্ন হৈ যায়। এই নতুন টেলিস্ক'পটো স্থাপনৰ লগে লগে বিশ্বব্ৰহ্মাণ্ড সম্পৰ্কে মানুহৰ জ্ঞান দুগুণে বৃদ্ধি পোৱাৰ লগতে পৃথিৱীৰ পৰা অতি দূৰত থকা তাৰকা ৰাজ্যৰ সন্ধান সম্ভৱ হ'ব বুলি বিশ্বৰ জ্যোতিৰ্বিদসকলে আশা প্ৰকাশ কৰিছে।

'পৰিষ্কাৰ ভাৰত অভিযান' আৰম্ভ

গান্ধী জয়ন্তীৰ লগত সংগতি ৰাখি যোৱা ২ অক্ট'বৰ তাৰিখে 'স্বচ্ছ ভাৰত' অভিযানৰ শুভাৰম্ভ কৰে প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে। প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীয়ে নিজে হাতত ৰাডু তুলি লৈ এই কাৰ্যসূচী আনুষ্ঠানিকভাৱে আৰম্ভ কৰে দিল্লীৰ ৰাষ্ট্ৰীয় বস্তিত। এই স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানত দেশৰ প্ৰায় ৩১ লাখ চৰকাৰী কৰ্মচাৰীয়েও অংশগ্ৰহণ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰে মহাত্মা গান্ধীৰ ডেৰশ বছৰীয়া জয়ন্তী উপলক্ষে অহা ২০১৯ চনৰ ভিতৰত সমগ্ৰ ভাৰতক এখন স্বচ্ছ তথা পৰিষ্কাৰ ভাৰতলৈ পৰিণত কৰাৰ কৰ্মসূচী গ্ৰহণ কৰিছে।

মহাৰাষ্ট্ৰ আৰু হাৰিয়ানাৰ নিৰ্বাচন

যোৱা ১৫ অক্ট'বৰ তাৰিখে মহাৰাষ্ট্ৰ আৰু হাৰিয়ানা বিধানসভাৰ নিৰ্বাচন শান্তিপূৰ্ণভাৱে অনুষ্ঠিত হৈ যায়। ঘোষিত ফলাফল অনুসৰি ২৮৮ খন আসনবিশিষ্ট মহাৰাষ্ট্ৰ বিধানসভাত বিজেপি দলে ১২২ খন আসন লাভ কৰি বৃহত্তম দল হিচাপে পৰিগণিত হয়। আনহাতে শাসনাধিষ্ঠ কংগ্ৰেছ আৰু এন চি পি দলে লাভ কৰে ক্ৰমে ৪২ আৰু ৪১ খন আসন। লগতে মহাৰাষ্ট্ৰৰ আন এটা প্ৰভাৱশালী দল শিৱসেনাই লাভ কৰিছে ৬৩ খন আসন। অন্যান্য দলবোৰে দখল কৰে ৭ খন আসন।

আনহাতে ৯০ জনীয়া হাৰিয়ানা বিধানসভাত বিজেপি দলে ৪৭ খন আসন দখল কৰি নিৰংকুশ

সংখ্যাগৰিষ্ঠতা অৰ্জন কৰে। শাসনাধিষ্ঠ কংগ্ৰেছ দলে লাভ কৰে মাত্ৰ ১৫ খন আসন। আই এন এল ডি দলে লাভ কৰিছে ১৯ খন আসন আৰু অন্যান্য দলবোৰে পাইছে ৭ খন আসন।

যোৱা ২৬ অক্ট'বৰ তাৰিখে মনোহৰ লাল খট্টৰে হাৰিয়ানাৰ দশমগৰাকী মুখ্যমন্ত্ৰীৰূপে কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ কৰে। প্ৰধান মন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ অতি ঘনিষ্ঠ খট্টৰে যোৱা ৪০ বছৰ ধৰি আৰ এছ এছৰ প্ৰচাৰক হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আহিছে। লগতে মহাৰাষ্ট্ৰত বৃহত্তম দলৰূপে পৰিচিত বিজেপিয়ে চৰকাৰ গঠন কৰিবৰ বাবে প্ৰচেষ্টা অব্যাহত ৰাখিছে।

অজিতা ৰাজিক ছুইডেন মাৰ্কিন ৰাষ্ট্ৰদূত মনোনীত

ভাৰতীয় মূলৰ মাৰ্কিন নাগৰিক অজিতা ৰাজিক মাৰ্কিন ৰাষ্ট্ৰপতি বাৰাক অ'বামাই যোৱা ২৪ অক্ট'বৰ তাৰিখে ছুইডেনৰ ৰাষ্ট্ৰদূত হিচাপে নিযুক্তি প্ৰদান কৰিছে। ইয়াৰ পূৰ্বে

ইনভেষ্টমেণ্ট বেংকাৰ হিচাপে কাম কৰা কেলিফৰ্নিয়াৰ এই মহিলাগৰাকীয়ে অ'বামাৰ ২০১২ চনৰ ৰাষ্ট্ৰপতি নিৰ্বাচনৰ সময়ত বিত্তীয় সমিতিৰ ৰাষ্ট্ৰীয় উপসভাপতিৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। ২০১৩ চনৰপৰা ৰাজিয়ে 'প্ৰেছিডেণ্টছ কমিছন অন হোৱাইট হাউছ ফেল'শ্বিপ'ৰ সদস্যৰূপেও কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰি আহিছে। বাৰ্ণাৰ্ড কলেজৰপৰা বিএ ডিগ্ৰী লোৱা ৰাজিয়ে কলম্বিয়া বিজিনেছ স্কুলৰপৰা এমবিএ ডিগ্ৰী হৈছিল।

অসমীয়া চিকিৎসকলৈ বিৰল সন্মান

বিশিষ্ট অসমীয়া চিকিৎসক ডাঃ কুমাৰেন্দ্ৰ দাসলৈ ব্ৰিটেইনৰ 'মেম্বাৰ অব্ ব্ৰিটিছ এম্পায়াৰ' সন্মান আগবঢ়োৱা হৈছে। অস্থি অস্ত্ৰোপচাৰৰ ক্ষেত্ৰত যুগান্তকাৰী অৱদান আগবঢ়োৱা ডাঃ দাসক অহা ২১ নৱেম্বৰত ৰাণী

দেশ বিদেশৰ খবৰ

এলিজাবেথে এই সন্মান প্ৰদান কৰিব। ১৯৭৫ চনত লণ্ডনত চাকৰিত যোগান কৰি তাত নিগাজিকৈ বসবাস কৰা বিশিষ্ট চিকিৎসক ডাঃ দাসে কিছুদিন আগতে ব্ৰিটিছ চৰকাৰৰ 'ৰাষ্ট্ৰীয় স্বাস্থ্য সেৱা'ৰপৰা অৱসৰ গ্ৰহণ কৰে। বৰপেটাৰ গায়নহাটীত জন্মগ্ৰহণ কৰা বিশিষ্ট চিকিৎসকগৰাকীৰ পিতৃ-মাতৃ হ'ল ক্ৰমে ডাঃ ভৱেন্দ্ৰ দাস আৰু অনুৰাধা দাস। বৰপেটা চৰকাৰী উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰপৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিক চূড়ান্ত পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ তেওঁ ডিব্ৰুগড়ৰ অসম চিকিৎসা মহাবিদ্যালয়ৰপৰা চিকিৎসা বিজ্ঞানত স্নাতক ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল।

বাইচুং ভুটীয়ালৈ বিৰল সন্মান

ভাৰতীয় ফুটবল দলৰ প্ৰাক্তন অধিনায়ক বাইচুং ভুটীয়াক এছিয়ান ফুটবল কনফেডাৰেছন চমুকৈ এ এফ চিৰ হল অব্ ফেমত স্থান দিয়া হৈছে। সৰ্বভাৰতীয় ফুটবল ফেডাৰেচনৰ এক সূত্ৰই কয় যে এ

এফ চিৰ সচিব দাটো এলেঞ্জ ছ'চায়ে ভাৰতীয় ফেডাৰেচনক এক পত্ৰ প্ৰেৰণ কৰি এই কথা জনাইছে। উল্লেখযোগ্য যে অহা ৩০ নৱেম্বৰত ফিলিপাইনছত এ এফ চিয়ে যাঠি বছৰীয়া বৰ্ষপূৰ্তি উদযাপন কৰিব। তাত এক গান্ধীৰ্যপূৰ্ণ অনুষ্ঠানত বাইচুং ভুটীয়াৰ লগতে এছিয়াৰ ৯ গৰাকী ফুটবলাৰক সন্মানিত কৰা হ'ব। এএফচিয়ে প্ৰথমবাৰৰ বাবে এই পদক্ষেপ গ্ৰহণ কৰিছে। আনহাতে দহগৰাকী শীৰ্ষ ফুটবলাৰৰ তালিকাত স্থান পোৱা বাইচুং ভুটীয়া হৈছে একমাত্ৰ ভাৰতীয় ফুটবলাৰ।

খোৱাপানীৰ এটিএম কাৰ্ড

ইমানদিনে আমি এটিএম কাৰ্ডৰ জৰিয়তে পইছাৰে পাইছিলোঁ। কিন্তু কলকাতাৰ ই এম বাইপাছৰ ওচৰৰ কালিকাপুৰ বস্তিৰ যোৱা মাহৰপৰা প্ৰথমটো খোৱাপানীৰ এটিএম আৰম্ভ কৰা হয়। এই এটিএম প্ৰকল্পটোৰ নাম ৱাছআছ (WASHUS) অৰ্থাৎ আমাক

ধুৱাই দিয়া। ৱাছআছ (WASHUS : Water Sanitation and Hygiene in Urban Slums) আৰম্ভ কৰা হৈছে South Asian Forum for Environment নামৰ সংস্থাটোৰ উদ্যোগত। আগতে কালিকাপুৰ বস্তিৰ মানুহে ২০ মিনিট খোজ কাঢ়ি গৈ পানী আনিব লাগিছিল। এতিয়া HSBC বেংকৰ জলপ্ৰকল্পই পৃষ্ঠপোষকতা কৰা এই ব্যৱস্থাটোৰপৰা কালিকাপুৰ বস্তিৰ ৫৪০টা পৰিয়ালৰ প্ৰায় ৩০০০ লোক উপকৃত হ'ব।

আইএছএল আৰম্ভ

১২ অক্ট'বৰ দেওবাৰে উদ্বোধনী অনুষ্ঠানৰ পাছত ইণ্ডিয়ান ছুপাৰ লীগ চমুকৈ আই এছ এল যোৱা ১৩ অক্ট'বৰ তাৰিখৰপৰা আৰম্ভ হৈছে। দেশৰ বিভিন্ন চহৰক কেন্দ্ৰ কৰি আঠোটা শক্তিশালী দলে আই এছ এলত প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিছে।

উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলক প্ৰতিনিধিত্ব কৰা দলটোৰ নাম হৈছে নৰ্থ ইষ্ট ইউনাইটেড এফ চি। এই দলটোত কেবাগৰাকীয়ো বিশ্বমানৰ খেলুৱৈয়ে খেলিছে। নৰ্থ ইষ্ট ইউনাইটেড এফ চিৰ লগতে কেৰালা ব্ৰাষ্টাৰ্ছ, মুম্বাই চিটি এফ চি, এছ চি গোৱা, চেন্নাইন এফ চি, দিল্লী ডাইনামোছ, এটলেটিকো ডেকলকাতা আদি দলসমূহে ভাৰতীয় ফুটবল জগতত নতুন প্ৰত্যাশাৰ সৃষ্টি কৰিছে। ডিছেম্বৰলৈ চলিবলগীয়া আই এছ এলৰ সৈতে চলচ্চিত্ৰ আৰু খেলজগতৰ বিভিন্ন ব্যক্তি জড়িত হৈ আছে। নৰ্থ ইষ্ট ইউনাইটেড দলৰ স্বত্বাধিকাৰী হৈছে জন আব্ৰাহাম আৰু কেৰালা দলৰ স্বত্বাধিকাৰী হৈছে প্ৰাক্তন ক্ৰিকেটাৰ শচীন তেণ্ডুলকাৰ। আইএছএল ইতিমধ্যে জনপ্ৰিয় হৈ পৰিছে আৰু ভাৰতীয় ফুটবলক ই নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে। উল্লেখ্য যে নৰ্থ-ইষ্ট ইউনাইটেড দলত অসমৰ দুজন খেলুৱৈ এলেন দেউৰী আৰু দুৰ্গা বড়োৱে স্থান লাভ কৰিছে। □

সংগ্ৰহ : কুশল গোস্বামী

দীপাৱলী

■ পল্লৱী গোস্বামী

হনুমানৰ জন্ম মহোৎসৱ আৰু যম ৰজাৰ পূজাও এই সময়ত কৰা হয়। মহাৰাষ্ট্ৰত কৃষ্ণ ত্ৰয়োদশীৰ দিনা ‘ধনতৰচ’ নামৰ আন এক পৰ্ব পালন কৰে। সেইদিনা গৃহস্থই সোণ-ৰূপ বা অন্যান্য ধাতুৰ এপদো বস্ত্ৰ ক্ৰয় কৰিব পাৰিলে

পোহৰৰ উৎসৱ দীপাৱলী। কাতি মাহৰ কৃষ্ণ চতুৰ্দশী আৰু অমাৱস্যাৰ ৰাতি সমগ্ৰ ভাৰতবৰ্ষৰ হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী লোকে এই উৎসৱ পালন কৰে। নানা ধৰণৰ দীপাধাৰ, ফটকা, ফুলজাৰিৰ আতচবাজীৰে কৃষ্ণপক্ষৰ এন্ধাৰ নিশাই এক মায়াময় ৰূপ ধাৰণ কৰে। সেইদিনা অসূয়া, অপ্ৰীতিক্ৰপী অন্ধকাৰ নাশি ধৰাৰ বুকুত পোহৰে জয়গান গায়। শৰতৰ ৰাতি অগ্নি শিখাৰদ্বাৰা পৃথিৱী আলোকময় কৰা আৰ্য সভ্যতাৰ ই এক সুন্দৰ নিদৰ্শন। এই উৎসৱৰ উৎপত্তি অথবা বিশ্বাসক লৈ বিভিন্ন প্ৰবাদ আমাৰ সমাজত প্ৰচলিত হৈ আছে।

প্ৰাচীন কামৰূপত নৰক চতুৰ্দশী নামে খ্যাত কৃষ্ণপক্ষৰ এই দিনটোত কালী পূজা কৰা হৈছিল। সেইদিনাই হেনো শ্ৰীকৃষ্ণই নৰকাসুৰক বধ কৰি মুনিসকলৰ শাস্তি ঘূৰাই আনিছিল। এই কালী পূজা আজিও আমাৰ মাজত পালিত হৈ আছে। তাৰ পিছদিনা নৰকাসুৰৰ পুত্ৰ ভগদত্তৰ ৰাজ্যাভিষেক হয় আৰু প্ৰজাসকলে দীপান্বিতাৰে আনন্দ উদ্‌যাপন কৰে। ভাৰতবৰ্ষৰ আন বহুতো ঠাইত দীপাৱলীত ধনৰ অধিষ্ঠাত্ৰী দেৱী লক্ষ্মীৰ পূজা কৰা হয়। শস্য-পথাৰত বস্তু দিয়া হয়। ভক্তসকলে আগস্তুক বৰ্ষৰ বাবে সুখ-সমৃদ্ধি, ধন-সম্পদৰ কামনা কৰে। বহুতে এই নিশা পূজনৰদ্বাৰা পূৰ্বপুৰুষৰ স্বৰ্গগমনৰ পথ সুগম হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। বহু ঠাইত

সৌভাগ্যশালী হয় বুলি বিশ্বাস কৰে। ‘ধনন্তৰি ত্ৰয়োদশী’ শব্দৰপৰাই ‘ধনতৰচ’ শব্দৰ উৎপত্তি হোৱা বুলি কয়। ধনন্তৰি হ’ল অমৃতৰ সন্ধানত সমুদ্ৰ মন্থন কৰোঁতে উদ্ভৱ হোৱা চৈধ্যবিধ ৰত্নৰ ভিতৰৰ এবিধ। এই চৈধ্যবিধ ৰত্নৰ উৎপত্তি সকলোৰে মংগলৰ বাবেই হৈছিল। আন এক জনশ্ৰুতি মতে ৰামচন্দ্ৰই নিশাচৰাধিপতি ৰাৱণক বধ কৰি সীতাক উদ্ধাৰ কৰি যিদিনা অযোধ্যাত উপস্থিত হৈছিল সেইদিনা অযোধ্যাবাসীয়ে তেওঁলোকৰ স্বাগতৰ্থে দীপাৱলীৰ আয়োজন কৰিছিল। চৈধ্য বছৰ বনবাসৰ অন্তত গৃহভূমিলৈ ঘূৰি অহা লক্ষ্মণ আৰু সীতা সহিতে ৰামচন্দ্ৰক পাই নগৰবাসী আনন্দত অধীৰ হৈ পৰিছিল। তেতিয়াৰেপৰা দীপাৱলী উৎসৱ পালন কৰা হয় বুলিও কোৱা হয়।

দীপাৱলীৰ উৎপত্তি সম্পৰ্কে বিভিন্ন মতবাদ থাকিলেও ইয়াত মূলতঃ অজ্ঞানতাৰ অন্ধকাৰক জ্ঞানৰ আলোকেৰে প্ৰকাশিত কৰাৰ মহান উদ্দেশ্য লুকাই থাকে। ধৰিত্ৰীৰ বুকুত প্ৰদীপ প্ৰজ্বলনৰদ্বাৰা মানুহক মনৰ অন্ধকাৰ নাশিবলৈ ইংগিত দিয়া হয়। ইয়াত আনন্দ-উল্লাস আৰু জ্ঞান প্ৰাপ্তি এই দুয়োটা লক্ষ্যই নিহিত হৈ থাকে। তমসো মা জ্যোতিৰ্গময়—তমসা অৰ্থাৎ এন্ধাৰৰপৰা জ্যোতি অৰ্থাৎ পোহৰলৈ যোৱাই সনাতন ধৰ্মৰ লক্ষ্য। এই উৎসৱে সেই ধৰ্ম পালনকে বুজায়। □

খবৰৰ লেছেৰি বোটলা

(২১ ছেপ্টেম্বৰৰপৰা ২০ অক্টোবৰলৈ)

- ২১ **ছেপ্টেম্বৰ** : অসম ফুটবল সংস্থাৰ সম্পাদক পদত নিৰ্বাচিত অংকুৰ দত্ত। সভাপতি হিচাপে নিৰ্বাচিত হয় হেমেন্দ্ৰ নাথ ব্ৰহ্ম।
- ২২ **ছেপ্টেম্বৰ** : পাকিস্তানৰ চোৰাংচোৱা সংস্থা আই এছ আইৰ পৰৱৰ্তী মুৰব্বী হিচাপে লেফটেনেণ্ট জেনেৰেল ৰিজৱান আখতাৰক নিযুক্তি প্ৰদান।
- ২৩ **ছেপ্টেম্বৰ** : অস্কাৰৰ ভাৰতীয় ছবিৰ শিতানত মনোনীত হৈছে 'লায়াৰ্ছ ডাইচ'। পৰিচালক নৱাজউদ্দিন ছিদ্দিকী।
- ২৪ **ছেপ্টেম্বৰ** : মংগলৰ কক্ষপথত ভাৰতৰ 'মংগলযান'। ২০১৩ চনৰ ৫ নৱেম্বৰত উৎক্ষেপণ কৰা ১,৩৫০ কিল'গ্ৰামৰ ওজনৰ যানখনে মংগল গ্ৰহক উপবৃত্তাকাৰ পথেৰে প্ৰদক্ষিণ কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰে।
- ২৫ **ছেপ্টেম্বৰ** : মংগলয়ানে ইছ'ৰলৈ প্ৰেৰণ কৰে ৰঙা গ্ৰহৰ প্ৰথমখন ছবি।
- প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ 'মেক ইন ইণ্ডিয়া' অভিযানৰ শুভাৰম্ভ।
- ২৭ **ছেপ্টেম্বৰ** : আমেৰিকা ভ্ৰমণৰ বাবে ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ কেনেডী বিমান বন্দৰত অৱতৰণ।
- লিঅ'নেল মেছিৰ ৪০০ সংখ্যক গ'লৰ কৃতিত্ব অৰ্জন। থ্ৰেনাডাৰ বিৰুদ্ধে স্পেনিছ লা-লীগাৰ মেছত দুটা গ'ল কৰি তেওঁ এই কৃতিত্ব অৰ্জন কৰে।
 - ৰাষ্ট্ৰসংঘত মোডীৰ প্ৰথম ভাষণ। মোডীয়ে এই ভাষণ হিন্দী ভাষাত প্ৰদান কৰে।
- ২৮ **ছেপ্টেম্বৰ** : এঘাৰ বছৰৰ পিছত ভাৰতৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডী আৰু ইজৰাইলৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী বেঞ্জামিন নেতান্যাছৰ নিউয়ৰ্কত বৈঠক।
- নিউয়ৰ্কৰ মেডিছিন স্কোৱেৰত মোডীৰ ভাষণ।
- ২৯ **ছেপ্টেম্বৰ** : এভাৰেষ্ট বিজয়ী মনীষ কুমাৰ ডেকাৰ চীনত থকা বিশ্বৰ ষষ্ঠ সৰ্বোচ্চ শৃংগ 'চো অয়ু'ত আৰোহণ।
- ১ অক্টোবৰ : বিশ্ব চেম্পিয়ন মেৰী কমৰ এছিয়ান গেমছত স্বৰ্ণপদক অৰ্জন। কাজাকিস্তানৰ শ্বেকেবৰেক'ভাক পৰাস্ত কৰি মেৰীয়ে এই পদক অৰ্জন কৰে।

- ৪ অক্টোবৰ : ৫৭টা পদকেৰে ইনচিঅ'ন এছিয়ান গেমছত ভাৰতৰ অষ্টম স্থান দখল। ১৬ বছৰৰ মূৰত পাকিস্তানক হৰুৱাই হকীত ভাৰতৰ স্বৰ্ণ। কাবাডীত পুৰুষ, মহিলা উভয়ৰে স্বৰ্ণ জয়।
- ৬ অক্টোবৰ : ব্ৰিটিছ-মাৰ্কিন গৱেষক জন অ'কিফ আৰু নৰৱেৰ গৱেষক দম্পতী মে-ব্ৰিট মছাৰ আৰু এডভাৰ্ড মছাৰলৈ চিকিৎসা বিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটা।
- ৭ অক্টোবৰ : পদাৰ্থ বিজ্ঞানৰ ন'বেল বঁটা আগবঢ়োৱা হয় তিনিজন জাপানী বিজ্ঞানীলৈ। এওঁলোক হৈছে মেইজো বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ইছামু আকাছাকি, নাগয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ হিৰোছি আমানো আৰু কেলিফ'ৰ্নিয়া বিশ্ববিদ্যালয়ৰ শ্বুজি নাকামুৰা।
- ৭ অক্টোবৰ : দুমাহত তিনি হাজাৰ কিল'মিটাৰ পথ অতিক্ৰমি সুউচ্চ লাডাখত উপস্থিত হৈ প্ৰথমজন ৰিক্সাচালক হিচাপে খ্যাতি অৰ্জন কলকাতাৰ ৪৪ বছৰীয়া সত্যেন দাসৰ।
- ৮ অক্টোবৰ : আমেৰিকান বিজ্ঞানী এৰিক বেটজিগ' উইলিয়াম ই মোৰোনাৰ আৰু জাৰ্মানীৰ ষ্টিফান ডব্লিউ হেললৈ এই বছৰৰ ৰসায়নৰ ন'বেল বঁটা প্ৰদান।
- ৮ অক্টোবৰ : ফৰাচী সাহিত্যিক পেট্ৰিক মা'ডিয়ানোলৈ সাহিত্যৰ ন'বেল বঁটা।
- প্ৰসাৰ ভাৰতীৰ প্ৰাক্তন অধ্যক্ষ, ইলাষ্ট্ৰেটেড উইকলী অৱ ইণ্ডিয়াৰ প্ৰাক্তন সম্পাদক, যশস্বী সাংবাদিক মাধৱ ভিটালৰ দেহাৱসান।
- ১০ অক্টোবৰ : ভাৰতৰ কৈলাশ সত্যার্থী আৰু পাকিস্তানৰ মালালা ইউছুফজাইলৈ শান্তিৰ ন'বেল বঁটা।
- ১১ অক্টোবৰ : অভিযন্তা কমল চন্দ্ৰ শইকীয়াৰ সীমিত ব্যয়েৰে সৰু-বৰ নদীত বিদ্যুৎ উৎপাদন কৰিব পৰাকৈ উদ্ভাৱন কৰা মাইক্ৰ'লাইট প্ৰপেলাৰ হাইড্ৰ'টাৰ্বাইন প্ৰযুক্তিলৈ পেটেণ্ট প্ৰদান।
- ১২ অক্টোবৰ : কলকাতাৰ ছল্টলেক ষ্টেডিয়ামত আৰম্ভ আই এছ এল।
- ১৩ অক্টোবৰ : ইণ্ডিয়ান ছুপাৰ লীগৰ গুৱাহাটীত অনুষ্ঠিত প্ৰথমখন খেলত কেৰালা ব্লাষ্টাৰ্ছক ১-০ গ'লত পৰাস্ত কৰে নৰ্থ ইষ্ট ইউনাইটেডে।
- ১৯ অক্টোবৰ : হাৰিয়ানা আৰু মহাৰাষ্ট্ৰৰ বিধানসভাৰ নিৰ্বাচনত বিজেপিৰ জয়। □

সংগ্ৰহ : পংকজ কুমাৰ বৰা

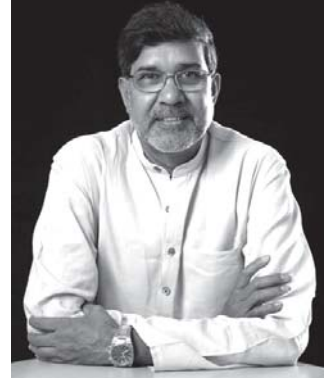
নেহৰু, কৈলাশ সত্যৰ্থী আৰু শিশুৰ পৃথিৱী

■ লিপিমণি দত্ত

সোণালী শৈশৱ কাল গ'লে আৰু নাহে/পাখিলাই কাণে কাণে কয়।—পাখিলাই পাখিলাই কাণে কাণে কে যোৱা এই কথাষাৰ সন্দেহবিহীনভাৱে সত্য। কিন্তু আজিৰ দিনত আটাইতকৈ ভয়ংকৰ বাস্তৱ হ'ল—বিশ্বৰ কোটি কোটি শিশুৰ বাবে এতিয়া শৈশৱ সোণালী হৈ থকা নাই। কেৱল ভাৰততে লাখ লাখ শিশুৱে হেৰুৱাইছে মোহনীয় সোণালী শৈশৱ। অৰ্থনৈতিক অনগ্রসৰতা, খাদ্য সংকট, ঘন জনবসতিৰ ফলত সংকুচিত বিশ্ব আৰু প্ৰযুক্তি সভ্যতাৰ সৰ্বতোপ্ৰকাৰ গ্ৰাসত এতিয়া দেশৰ অগণন শিশুৰ বাবে প্ৰতিটো দিন যেন এক জটিল সংকটৰ ক্ষণ।

শিশুৰ অধিকাৰ, সুৰক্ষাৰ বাবে ৩৪ বছৰ পূৰ্বে এজন দেশহিতৈষীয়ে গঢ়ি তোলা একক প্ৰচেষ্টা আৰু সংগ্ৰাম আজিৰ দিনত সৰ্বাতোকৈ বৃহৎ শিশু অধিকাৰ আন্দোলনত পৰিণত হৈছে। যি আন্দোলনৰ নাম 'বচপন বচাও' আন্দোলন। পেছাত বৈদ্যুতিক অভিযন্তা এজন ব্যক্তিয়ে মনৰ মিল থকা কেইজনমান বন্ধুৰে মিলি ১৯৮০ চনৰপৰা আৰম্ভ কৰিছিল 'বচপন বচাও' আন্দোলন। শিশু শ্ৰমিক, শিশু সৰবৰাহ, শিশু দাসত্ব, বাল্যবিবাহ আদি বন্ধ কৰি, মানসম্পন্ন শিক্ষাৰ মাজেৰে প্ৰতিজন শিশুক দেশৰ দায়িত্বশীল নাগৰিক হিচাপে গঢ় দিয়াৰ লক্ষ্য কৰি লৈছিল তেওঁ। নাম তেওঁৰ কৈলাশ সত্যৰ্থী। ১৯৬৪ চনৰ ১১ জানুৱাৰিত মধ্যপ্ৰদেশৰ বিদিশাত তেওঁ জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল। শিশু অধিকাৰ ৰক্ষাৰ বাবে আন্দোলন কৰিবলৈ গৈ আৰম্ভণিৰেপৰা এতিয়ালৈকে বহু বাধাৰ সন্মুখীন হৈছে তেওঁ। বহুবাৰ মৃত্যুৰ ভাবুকিও লাভ কৰিছে। শিশু দাসত্ব, শিশু সৰবৰাহৰ আঁৰত জড়িত মাফিয়াৰ স্বৰূপ উন্মোচন কৰাৰ বাবে অনেকবাৰ দুবৃত্তৰ আক্ৰমণৰ মুখামুখি হৈছে। প্ৰাণ হেৰুৱাবলগীয়া হৈছে তেওঁৰ সতীৰ্থই। কাপেট উদ্যোগত শিশু শ্ৰমিক নিয়োগ কৰাৰ বিৰুদ্ধে মাত মতাৰ বাবে ধুম দাস নামৰ তেওঁৰ এজন সহযোগীক ১৯৮৪ চনত দুৰ্বৃত্তই

নিষ্ঠুৰভাৱে হত্যা কৰিছিল। তথাপি থমকি ৰোৱা নাই তেওঁৰ আন্দোলন। এই পৰ্যন্ত শিশু সৰবৰাহ কাৰী, দাসত্ব আৰু শিশু শ্ৰমিক নিয়োজকৰ কবলৰপৰা সত্যৰ্থীৰ বচপন

বচাও আন্দোলনে ৮৫ হাজাৰ শিশুক উদ্ধাৰ কৰি আনি শিক্ষাপ্ৰদানৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। দাসত্বৰ কবলৰপৰা মুক্তি পোৱা শিশুৰ আশ্ৰয়ৰ বাবে ১৯৯১ চনত 'মুক্তি আশ্ৰম' প্ৰতিষ্ঠা কৰি কাম-কাজ চলাই আহিছে। আনহাতে এই আন্দোলনৰ শক্তিশালী হেঁচাত চৰকাৰেও শিশুৰ মুক্ত আৰু বাধ্যতামূলক শিক্ষা আইন প্ৰণয়ন কৰিবলৈ বাধ্য হৈছে। শিশুৰ বাবে নিজকে উৎসৰ্গা কৰা এইগৰাকী সমাজহিতৈষীলৈ ইতিমধ্যে ন'বেল কমিটিয়ে ২০১৪ বৰ্ষৰ ন'বেল বঁটা আগবঢ়াই সন্মানিত কৰিছে। ভাৰতবৰ্ষৰ সপ্তমগৰাকী ন'বেল বঁটাৰে সন্মানিত কৈলাশ সত্যৰ্থীয়ে বঁটা ঘোষণাৰ পাছত মন্তব্য কৰিছে—'এয়া দেশৰ সেইসকল দুৰ্ভগীয়া ভাৰতীয় আৰু সেই সকলোবোৰ শিশুৰ বাবে সন্মান, যাৰ কণ্ঠ দেশত পূৰ্বে কেতিয়াও শুনিবলৈ পোৱা নগৈছিল।'

আজিৰ শিশু কাইলৈ দেশৰ ভৱিষ্যৎ। ভাৰতৰ প্ৰথমগৰাকী প্ৰধানমন্ত্ৰী জৱাহৰলাল নেহৰুৱে বিশ্বাস কৰিছিল সেই কথা। শিশুৰ প্ৰতি থকা তেওঁৰ অগাধ ভালপোৱা প্ৰকাশ পাইছিল তেওঁৰ আচৰণ আৰু কাম-কাজত। এবাৰ প্ৰধানমন্ত্ৰীৰ বাসভৱন তিনমূৰ্তিৰ সন্মুখৰপৰা ওলায়েই তেওঁ শুনিবলৈ পালে এটি কণমানি কেঁচুৱাৰ কান্দোন। ক'ৰপৰা আহিছে তাৰ খবৰ কৰিবলৈ

বিশেষ নিবন্ধ

গৈ দেখিলে, বননিতে এটি কেঁচুৰাই ৰাউচি জুৰি কান্দিছে। ওচৰে-পাজৰে কোনো নাই। কিছুপৰ ভবাৰ পিছত তেওঁ নিশ্চিত হ'ল উদ্যান চাফা কৰা কোনো মালীৰ কেঁচুৰাৰ বাহিৰে সেয়া আন কোনো নহয়। তেওঁ আলফুলে কেঁচুৰাটো তুলি লৈ নিচুকাবলৈ ধৰিলে। মাক নহা পৰ্যন্ত কেঁচুৰাটিৰ লগত ব্যস্ত থাকিল প্ৰধানমন্ত্ৰী। কিছুসময়ৰ পাছত মাক উভতি আহি হতবাক হ'ল। প্ৰধানমন্ত্ৰী, যি এখন দেশৰ শাসনৰ গধুৰ দায়িত্ব কান্ধ পাতি লৈছে, যাৰ আশ্ৰয়ত তেওঁ সামান্য কাম এটা কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰি আছে—সেইগৰাকী ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ অনুপস্থিতিত কেঁচুৰা ওমলাই থকা দেখি বিস্মিত হ'ল। আন এবাৰ তামিলনাডুৰ এটা কাৰ্যসূচীত অংশ ল'বলৈ গাড়ীৰে গৈ থাকোতে দেখিলে তেওঁক চাবলৈ পথৰ দাঁতিত জুম বান্ধি থকা অজস্ৰ শিশু-চেমনীয়াৰ কাষত এজন বেলুনৱালাই বেলুন বেচি আছে। বিভিন্ন ৰঙৰ, বিভিন্ন আকৃতিৰ বেলুন আকাশত উৰুৱাই, সকলো বেলুন গঁথা ৰছী নিজৰ হাতত ধৰি এজাক শিশুৰ মাজত থিয় হৈ আছিল বেলুনৱালাজন। নেহৰুৱে গাড়ী ৰখাই হাতেৰে বেলুনৱালাজনক মাতিলে। বেলুনৱালাজনৰ মনত ভয়—তেওঁ বা কি জগৰ লগালে ! কিন্তু নেহৰুৱে দোভাষীৰ সহায়েৰে তেওঁক বুজালে যে তেওঁ গোটেই বেলুনখিনি किनि ল'ব বিচাৰে। বেলুনৱালা আচৰিত ! নেহৰুৱে সকলো বেলুন किनि শিশুৰ মাজত বিলাই দিবলৈ নিৰ্দেশ দিলে। বেলুন পাই আত্মহাৰা হৈ পৰা

কণমানিবোৰৰ মুখ চাই তেওঁ নিজেও আপোনপাহৰা হ'ল। নেহৰুৰ শিশুপ্ৰীতিৰ এনে অজস্ৰ উদাহৰণ আছে। জীৱনৰ বহু সময় তেওঁ শিশুৰ মাজত অতিবাহিত কৰিছিল। প্ৰধানমন্ত্ৰী হিচাপে শিশুৰ কল্যাণৰ বাবে বিভিন্ন আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছিল। সেইবাবেই সমগ্ৰ শিশুৰ বাবে তেওঁ পৰিচিত হৈছিল চাচা নেহৰু (নেহৰু খুৰা) নামেৰে। শিশুসকলক সন্মোদন কৰি পণ্ডিত নেহৰুৱে কৈছিল—মই তোমালোকৰ সৈতে থাকিবলৈ, তোমালোকৰ সৈতে কথা পাতিবলৈ, আনকি তোমালোকৰ সৈতে খেলিবলৈও ভাল পাওঁ। ...আমাৰ এই ধুনীয়া বিশ্বখন, এই ফুল, গছ-লতা, চৰাই-চিৰিকতি, জীৱ-জন্তুবোৰ আৰু তৰাবোৰ, পৰ্বত-পাহাৰ আৰু আমাক আৱৰি থকা সকলোবোৰ আচৰিত বস্তুৰ বিষয়ে তোমালোকক ক'বলৈ মই বৰ ভাল পাম।—এই পৃথিৱীখন নিজেই এক মোহনীয় সাধুকথা আৰু ৰোমাঞ্চকৰ গল্প। আমাক মাথোন এই সকলোবোৰ দেখা পাবলৈ এযুৰি চকু, সকলোবোৰ শুনিবলৈ দুখন কাণ আৰু এই পৃথিৱীৰ জীৱন আৰু সৌন্দৰ্যৰ কোঠাৰ দুৱাৰ খুলিবলৈ এটা সুসংবেদী মনৰ প্ৰয়োজন।

১৯৬৪ চনত মৃত্যু হৈছিল পণ্ডিত জৱাহৰলাল নেহৰুৰ। মৃত্যুৰ পিছত নেহৰুৰ শিশুপ্ৰীতিৰ কথা মনত ৰাখি নেহৰুৰ জন্মতিথিটো 'শিশু দিৱস' হিচাপে পালন কৰাৰ সিদ্ধান্ত গ্ৰহণ কৰা হয়। চাচা নেহৰুৰ শিশুপ্ৰীতিয়ে দেশবাসীক যিমান আশ্বস্ত কৰি আহিছে, শিশুৰ কাষত থিয় দি আজি আন এগৰাকী 'চাচা'ই সমগ্ৰ বিশ্ববাসীৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। ক'ব পাৰি—শিশু দিৱসৰ প্ৰাক্ক্ষণত এইবাৰ কৈলাশ সত্যাৰ্থীৰ ন'বেল জয় চাচা নেহৰুলৈও এক মহৎ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি। নেহৰুৱে শিকাইছিল শিশুক অকুণ্ঠিত ভাল পাবলৈ, এইবাৰ কৈলাশ সত্যাৰ্থীয়ে শিকাইছে শিশুৰ প্ৰতি সজাগ হ'বলৈ, শিশুক প্ৰাপ্য অধিকাৰ দিবলৈ আৰু মানসম্পন্ন শিক্ষাৰে শিক্ষিত কৰি এখন উচ্চমানৰ সমাজ গঢ়িবলৈ।

(১৪ নৱেম্বৰ, 'শিশু দিৱস'ৰ সৈতে সংগতি ৰাখি এই লেখা প্ৰকাশ কৰা হৈছে) □

শান্তিৰ দূত

■ অপৰাজিতা দত্ত

ভাৰত আৰু পাকিস্তান। দুয়োখন দেশৰে সৰ্বসাধাৰণৰ মনত যেন দুয়োখন দেশেই ইখন আনখনৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী, শত্ৰু। জম্মু কাশ্মীৰক লৈ ভাৰত-পাকিস্তানৰ সীমান্তৰ বিবাদ দুয়োখন দেশৰে স্বাধীনতাৰ প্ৰায় ৬৭ বছৰৰ পিছতো অমীমাংসিত। অথচ স্বাধীনতাৰ আগলৈকে দুয়োখন দেশেই একেলগেই আছিল; ব্ৰিটিছৰ বিৰুদ্ধে একেলগেই সংগ্ৰাম চলাইছিল।

ভাৰতৰ নৱনিৰ্বাচিত প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে দুয়োখন দেশৰ মাজৰ সম্পৰ্ক উন্নতি কৰিবলৈ প্ৰচেষ্টা চলোৱাৰ সময়তে যোৱা ১০ অক্টোবৰত ২০১৪ চনৰ শান্তিৰ ন'বেল বঁটাৰ বাবে যেতিয়া এই দুয়োখন দেশৰে দুগৰাকী ব্যক্তিক যুটীয়াভাৱে নিৰ্বাচন কৰা হ'ল, তেতিয়া স্বাভাৱিকতেই দুয়োখন দেশৰে শান্তিকামী নাগৰিকৰ মনত আশাৰ সঞ্চাৰ হৈছে। কিজানিবা দুয়োখন দেশৰ মাজত থকা তিক্ততা নাইকিয়া হুয়েই, সন্ত্ৰাসবাদৰ অৱসান ঘটেই!

পাকিস্তানৰ মালালা ইউছুফজাই আৰু ভাৰতৰ কৈলাশ সত্যার্থী—এই দুয়োগৰাকী ব্যক্তিয়েই নিজৰ জীৱন, নিজৰ সুখ-স্বাস্থ্যতকৈ মানুহৰ বাবে, সাঁচা অৰ্থত এখন উন্নত সমাজৰ বাবে কাম কৰি গৈছে। বিগত প্ৰায় তিনি দশক ধৰি শিশুৰ শিক্ষা আৰু অধিকাৰৰ সপক্ষে,

লগতে শিশু শ্ৰমিকৰ বিপক্ষে মাত মাতি অহা ৬০ বছৰীয়া কৈলাশ সত্যার্থীয়ে 'বচপন বচাও' আন্দোলনৰ জৰিয়তে দেশৰ প্ৰায় ৮০ হাজাৰ শিশু শ্ৰমিকক উদ্ধাৰ কৰি পুনৰ সংস্থাপন কৰিছে। এনে মহৎ কাৰ্যত ব্ৰতী হোৱা এই নীৰৱ কৰ্মীগৰাকীয়ে পোৱা এই স্বীকৃতি সাঁচকৈয়ে প্ৰশংসনীয়।

আনহাতে পাকিস্তানৰ মালালা ইউছুফজাই, যি যোৱা কেইবছৰমানৰপৰা সমগ্ৰ বিশ্বতে এটি চিনাকি নাম হৈ পৰিছে, তেওঁ মাত্ৰ ১৭ বছৰীয়া এগৰাকী ছাত্ৰী। পাকিস্তানৰ তালিবানৰ কঠোৰ আৰু অমানৱীয়, অযুক্তিকৰ আইনক সমালোচনা কৰা, স্ত্ৰী শিক্ষাৰ সপক্ষে মাত মতা মালালাক ২০১২ চনৰ ৯ অক্টোবৰত বিদ্যালয়ৰপৰা ঘৰলৈ ওভতাৰ পথত বিদ্যালয়ৰ বাছৰ ভিতৰতে তালিবানী অস্ত্ৰধাৰীয়ে গুলীয়াই হত্যাৰ চেষ্টা চলায়। মূৰত গুৰুতৰভাৱে আঘাত পোৱা মালালা লণ্ডনৰ চিকিৎসালয়ত চিকিৎসা গ্ৰহণৰ অন্তত পুনৰ সুস্থ হৈ উঠে। কিন্তু এই ঘটনাৰ পিছতেই মালালাৰ নাম সমগ্ৰ বিশ্বতেই প্ৰচাৰ হৈ পৰে। মালালা হৈ পৰে এক অনুপ্ৰেৰণা। অন্যায়, হিংসাৰ বিৰুদ্ধে এটি সবল কণ্ঠ।

পাকিস্তানৰ স্বাত উপত্যকাত বাস কৰা মালালাৰ পৰিয়ালটো আছিল ধৰ্মীয় গোড়ামিৰপৰা মুক্ত। তেওঁৰ পিতৃ জিয়াউদ্দিন ইউছুফজাই আছিল মালালাৰ পথ প্ৰদৰ্শক তথা প্ৰেৰণাৰ উৎস। যিসময়ত তালিবান অধ্যুষিত স্বাত উপত্যকাত কন্যা সন্তানৰ শিক্ষা আৰু নাৰী অধিকাৰ নিষিদ্ধ আছিল, সেই সময়তে মালালাই মাত্ৰ ১১ বছৰ বয়সৰপৰাই প্ৰকাশ্যেই তালিবানৰ বিৰুদ্ধে অকল মাত মতাই নহয় আনকি ৰাজহুৱা ভাষণো প্ৰদান কৰিছিল। সন্ত্ৰাসবাদীৰ নিৰ্দেশ অমান্য কৰি মালালাই পিতৃয়ে স্থাপন কৰা 'কুশল পাব্লিক স্কুল'ত নিজে অধ্যয়ন কৰাৰ উপৰি পৰিয়ালৰ আন ছোৱালীবোৰকো শিক্ষা গ্ৰহণৰ বাবে প্ৰেৰণা দিয়ে।

বিশেষ নিবন্ধ

২০০৮ চন মানৰপৰাই মালালাই ‘গুল মাকাই’ ছদ্মনামেৰে বিবিচিৰ উৰ্দু ৱেবছাইটৰ ব্লগত ধাৰাবাহিকভাৱে তালিবানৰ বিৰুদ্ধে লিখি জনমত গঠন কৰিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল আৰু সেইবাবেই পাকিস্তান চৰকাৰে তালিবানৰ বিৰুদ্ধে অভিযান আৰম্ভ কৰিবলৈ বাধ্য হয়। আনহাতে মালালা হৈ পৰে তালিবানী সন্ত্ৰাসবাদীৰ আক্ৰমণৰ লক্ষ্য। তথাপি মালালা থমকি নৰ’ল। বিভিন্ন সংবাদ মাধ্যম তথা টিভি চেনেলত মালালাই ৰাজহুৱাকৈ স্ত্ৰী শিক্ষাৰ সপক্ষে আৰু তালিবানী সন্ত্ৰাসৰ বিৰুদ্ধে প্ৰচাৰ চলাবলৈ ধৰে। আনকি মালালাৰ উদ্যোগতে পাক প্ৰধানমন্ত্ৰী গিলানীয়ে স্বাত উপত্যকাত

‘স্বাত ডিগ্ৰী কলেজ ফ’ৰ ৱ’মেন’ৰ লগতে এটা আইটি কেম্পাছ নিৰ্মাণৰ নিৰ্দেশ দিয়ে। তদুপৰি মালালাৰ নামতো এখন মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ নামকৰণ কৰে।

বৰ্তমান ইংলেণ্ডত বাস কৰা মালালাই বিশ্বজুৰি নাৰী শিক্ষা, নাৰী অধিকাৰ আৰু সন্ত্ৰাসবাদীৰ বিৰুদ্ধে প্ৰচাৰ চলাই আহিছে। নিষ্ঠীক মালালাই ৰাষ্ট্ৰসংঘত দিয়া এটি ভাষণত কৈছিল যে কোনো ভাবুকিয়ে তেওঁৰ গতি ৰুদ্ধ কৰিব নোৱাৰে। স্ত্ৰী শিক্ষা, স্ত্ৰী অধিকাৰৰ হকে মাত্ৰ মাতি যোৱা তথা উগ্ৰবাদৰ বিৰোধিতা কৰি যাবলৈ সংকল্পবদ্ধ হোৱা মালালা আমাৰ সকলোৰে বাবে সাঁচাকৈ ‘শাস্তিৰ দূত’ আৰু অনুপ্ৰেৰণাৰ উৎস। □

হুৰ-হুৰ ঘূৰ্ণী বতাহ নো কি ?

■ মিতালী ঠাকুৰীয়া

মহাছেন, নীলম, ফাইলিন আদি ঘূৰ্ণী বতাহৰ পাছত এইবাৰ ভাৰতৰ ওড়িশা, অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ আৰু কাৰখণ্ড উপকূল অঞ্চলত ‘হুৰ-হুৰ’ নামৰ ঘূৰ্ণী বতাহজাকে যথেষ্ট ক্ষতিসাধন কৰে। যোৱা ১২ অক্ট’বৰ, দেওবাৰে আবেলি ঘণ্টাত প্ৰায় ১৯৫-২২০ কিমি. বেগত অহা ঘূৰ্ণী বতাহজাকৰ প্ৰভাৱে অঞ্চলটোত প্ৰলয়ৰ সৃষ্টি কৰে। মহাছেন, নীলম, ফাইলিন বা হুৰ-হুৰ বুলি কোনো ধৰণৰ বেলেগ বেলেগ বতাহক বুজোৱা নহয়। আচলতে এই আটাইবোৰ ক্ৰান্তীয় ঘূৰ্ণী বতাহ। সময় আৰু ঠাই অনুসৰিহে ঘূৰ্ণী বতাহৰ নামকৰণ বেলেগ বেলেগ কৰা

হয়। সাধাৰণতে ক্ৰান্তীয় ঘূৰ্ণী বতাহৰ সৃষ্টি ৬° - ২০° উত্তৰ আৰু দক্ষিণ গোলার্ধত হয়। যেতিয়া কোনো এটা অঞ্চলৰ বায়ু ভাগ হঠাৎ গৰম হয় তেতিয়া গৰম বায়ু উৰ্ধগামী হয় ফলত অঞ্চলটোত নিম্ন চাপৰ সৃষ্টি হয়। ইয়াৰ লগে লগে চাৰিওফালৰ উচ্চ চাপ অঞ্চলৰপৰা বতাহ এই নিম্ন চাপ অঞ্চললৈ ‘পানীৰ পকনীয়া’ সোঁতৰ দৰে বৰলৈ ধৰে। যাৰ বাবে তেওঁ বতাহক ঘূৰ্ণী বতাহ বুলি কোৱা হয়। এই বতাহ ইমান শক্তিশালী যে ওখ ওখ গছ আৰু গভীৰ নলী-নাদো উভালি পেলাব পাৰে। লগতে বিজুলী-গাজনিৰে ধাৰাযাৰ বৰষুণৰো সৃষ্টি কৰে। ভাৰতবৰ্ষত বছৰি মে’ মাহৰপৰা ডিছেম্বৰ মাহলৈ প্ৰায় ৪টাৰপৰা ৬টামানলৈ ক্ৰান্তীয় ঘূৰ্ণী বতাহ হোৱা দেখিবলৈ পোৱা যায়। এই ঘূৰ্ণী বতাহৰ প্ৰভাৱ পৰা আন আন দেশসমূহ হ’ল—ফিলিপাইনছ, জাপান, চীন, বাংলাদেশ, পাৰস্য উপসাগৰ, ৰেষ্ট ইণ্ডিজ, মেক্সিকো আদি। □

সাধাৰণ জ্ঞানৰ সঁফুৰা

ভাৰতৰ কেইখনমান ৰাজ্যৰ ৰাজ্যিক চৰাই

১। ৰাজ্য : মহাৰাষ্ট্ৰ; চৰাই : পাৰ

৪। ৰাজ্য : বিহাৰ; চৰাই : ঘৰচিৰিকা

২। ৰাজ্য : কেৰেলা; চৰাই : ধনেশ

৫। ৰাজ্য : পশ্চিমবংগ; চৰাই : মাছৰোকা

৩। ৰাজ্য : গুজৰাট; চৰাই : বগলী

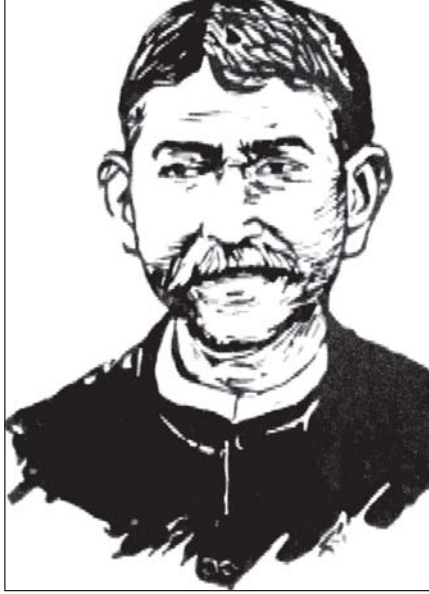
৬। ৰাজ্য : পুডুছেৰী; চৰাই : কুলি

সত্যনাথ বৰাৰ ‘সাৰথি’

■ প্ৰাঞ্জল তালুকদাৰ

সত্যনাথ বৰাৰ ‘সাৰথি’ (১৯১৫) অসমীয়া সাহিত্যৰ এখন অবিস্মৰণীয় পুথি। এই পুথিখনে সঁচাকৈয়ে যেন আমাৰ জীৱন বাটৰ সাৰথি। চৰিত্ৰ গঠন, স্বাস্থ্যৰ যতনেৰপৰা আৰম্ভ কৰি নীতি শিক্ষালৈকে কিতাপখন বহুমূলীয়া কথাৰে ভৰপূৰ হৈ আছে। কিতাপখন মুঠ চাৰিটা ভাগত ভগোৱা হৈছে। ইয়াত চৌত্ৰিশটা অধ্যায় সন্নিৱিষ্ট হৈছে আৰু প্ৰতিটো অধ্যায়তে লেখকৰ জীৱন সম্পৰ্কে গভীৰ দৃষ্টিভংগী প্ৰকাশ পাইছে। সত্যনাথ বৰাৰ অন্যান্য

ৰচনাসমূহৰ ভিতৰত ‘চিন্তাকলি’, ‘আকাশ বহস্য’, ‘কেন্দ্ৰসভা’ আৰু ‘গীতাৱলী’ অন্যতম। কিন্তু সাৰথি পুথিখন যেন তেওঁৰ জীৱনৰ সৰ্বোত্তম কৃতি। চুটি চুটি বাক্যবিন্যাস, সহজ তথা সাৱলীল উপমা প্ৰয়োগ আৰু ঘৰুৱা শব্দচয়নেৰে সাৰথি পুথিখনত লেখকে অসমীয়া গদ্যৰ এক উৎকৃষ্ট চানেকি দেখুৱাইছে। তেওঁৰ চুটি বাক্যবিন্যাসৰ উদাহৰণ দিব পাৰি—(ক) পঢ়নেৰপৰা দুৰৈৰ মানিক হাততে পোৱা যায়, (খ) নশ্ৰুতা সজ ব্যৱহাৰৰ অনুপান। মূলতঃ নিষ্ঠাৰ গদ্যৰীতি আৰু সৰল প্ৰকাশভংগীৰ বাবে ‘সাৰথি’ পুথিখন একক আৰু অনন্য হৈ ৰৈছে। পুথিখনৰ প্ৰথমভাগত ‘মনুষ্য জীৱনৰ লক্ষ্য’, ‘বিদ্যা’, ‘পুথি অধ্যয়ন’, ‘বৰলোকৰ চৰিত্ৰ অধ্যয়ন’ আদি অধ্যায় সন্নিৱিষ্ট হৈছে। দ্বিতীয়ভাগত ‘চৰিত্ৰ’, ‘দয়া’, ‘ন্যায়শীলতা’, ‘ক্ৰোধ’, ‘লোভ’ আদি বিষয়ত লেখকে নিজস্ব মতামত ব্যক্ত কৰিছে। তৃতীয়ভাগত ‘কৰ্ম’, ‘শ্ৰম’,

‘উৎসাহ’, ‘অভ্যাস’ আদিৰ বিষয়ে কোৱা হৈছে। চতুৰ্থ ভাগত লেখকে ‘স্বাস্থ্য’, ‘বাসৰ ঠাই’, ‘বাসৰ ঘৰ’, ‘ভোজন’, ‘শয়ন’ আদিৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিছে।

সুন্দৰ গদ্যৰীতিৰ বাবে ‘সাৰথি’ পুথিখন অতি সুখপাঠ্য হৈ পৰিছে। তেনে গদ্যৰ গোটাচেৰেক আৰ্হি এনেধৰণৰ— (ক) ‘উদগতিৰ পথত বহুত ছল-জোং আছে, আকাংক্ষাৰ চোকা বাগিত পৰি মতলীয়া নহ’লে কোনেও তালৈ বেগেতে আগ নাবাঢ়ে।’ (খ) ‘উদগতিৰ আন এটা আহিলা চৰিত্ৰ।’ (গ) ‘দয়া এটা মনৰ গুণ, সি মনত উদয় হয়।’

(ঘ) ‘লোকৰ প্ৰশংসা অহংকাৰৰ ঘাই আদৰ।’

তদুপৰি সত্যনাথ বৰাই ‘সাৰথি’ গ্ৰন্থখনত অতি শুৱলা আৰু ঘৰুৱা শব্দ ব্যৱহাৰ কৰি ইয়াৰ আয়তন বৃদ্ধি কৰিছে। গদ্যৰীতিৰ বিশিষ্টতাৰ বাবেই তেওঁক প্ৰখ্যাত ইংৰাজ সাহিত্যিক ফ্ৰান্সিছ বেকনৰ লগত তুলনা কৰি ‘অসমৰ বেকন’ বোলা হয়। উপদেশমূলক নীতিবচন, সুগভীৰ জীৱনবোধ আৰু জীৱনৰ প্ৰায়োগিক নানা বিধিৰে ‘সাৰথি’ পুথিখনে সদায়েই পঢ়ুৱৈক চিন্তাৰ খোৰাক যোগাই আহিছে।

‘সাৰথি’ পুথিখনৰ জৰিয়তে অসমীয়া সাহিত্যত এটা নতুন গদ্যৰীতিৰো সূচনা হয়। উল্লেখযোগ্য যে অহা বৰ্ষত এই পুথিখনে এশ বছৰ পূৰ্ণ কৰিব। ‘সাৰথি’ৰ জৰিয়তে বিশেষকৈ শিক্ষার্থীসকল বৰকৈ উপকৃত হয়। আজিৰপৰা প্ৰায় এশ বছৰ আগতে এনে জীৱনমুখী পুথি ৰচা সত্যনাথ বৰাৰ শলাগ আমি ল’বই লাগিব। □

অতিমহাদেশ : পেন্‌জিয়া

■ পুষ্পাঞ্জলী দাস

সৃষ্টিৰ আৰম্ভণিৰেপৰা আমাৰ পৃথিৱীখন বিভিন্ন স্তৰৰ মাজেৰে বিবৰ্তিত হৈ আহিছে। সময়ৰ লগে লগে ই আধা-জুলীয়া অৱস্থাৰপৰা লাহে লাহে গোট মাৰি আজিৰ এই ৰূপ পাইছে। আমাৰ পৃথিৱীখনৰ শতকৰা ৭১ ভাগ পানীৰে আবৃত। এই বৃহৎ জলৰাশিৰ মাজত যি ভূখণ্ড অৱস্থিত, আমি তাক ইতিমধ্যে সাতখন মহাদেশত বিভক্ত কৰিছোঁ। কিন্তু এই মহাদেশসমূহ আমি যিটো অৱস্থানত আজি পাইছোঁ, সৃষ্টিৰ আদিতে ই এনেকুৱা নাছিল। আজিৰপৰা প্ৰায় ২৭০ নিযুত বছৰ আগতে এই গোট্টেই ভূমিভাগ এক বৃহদাকাৰ ভূমিখণ্ড হিচাপে থুপ খাই আছিল। ভূ-বিজ্ঞানীসকলে এই অতিমহাদেশখনক ‘পেন্‌জিয়া’ (Pangea) নামেৰে অভিহিত কৰিছে। পেন্‌জিয়া শব্দটো আহিছে গ্ৰীক ভাষাৰ ‘Pan’ আৰু ‘Gaia’ শব্দ দুটাৰপৰা। যাৰ অৰ্থ হ’ল ক্ৰমে সকলো (All) আৰু পৃথিৱী (Nature/Land)।

পেন্‌জিয়াৰ ধাৰণাটো সৰ্বপ্ৰথম আগবঢ়াইছিল আলফ্ৰেড ৱেগনাৰে (Alfred Wegner)। তেওঁ দ্য অৰিজিন অৱ কন্টিনেণ্টছ এণ্ড অ’চেনচ (The Origin of Continents and Oceans, 1912) নামৰ গ্ৰন্থখনত বিখ্যাত মহাদেশ বিস্থাপন তত্ত্ব (Continental Drift Theory)ৰ বিশ্লেষণৰ বাবে এক বৃহদাকাৰ, প্ৰাচীন ভূমিখণ্ডৰ অৱস্থিতিৰ কথা ঘোষণা কৰিছিল। অতি সম্প্ৰতি পেন্‌জিয়াৰ ধাৰণাটো ফলক বিবৰ্তন তত্ত্ব (Plate Tectonics Theory)ৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। এই তত্ত্বমতে পাৰ্মিয়ান যুগত (Permian Period) অৰ্থাৎ প্ৰায় ২৭০ নিযুত বছৰ আগতে পৃথিৱীৰ গোট্টেই মাটিভাগ একেলগে আছিল। প্ৰায় ২০০ নিযুত বছৰ আগতে জুৰাছিক যুগত (Jurassic Period) বিভিন্ন ভূ-তাত্ত্বিক আৰু ভৌগোলিক কাৰণত পেন্‌জিয়াৰ ভূমিখণ্ডত ভাঙোনৰ আৰম্ভণি হয়। প্ৰথমতে ই দুভাগত বিভক্ত হয়। এই ভাগ দুটা আছিল লৰেছিয়া (Lauratia) আৰু

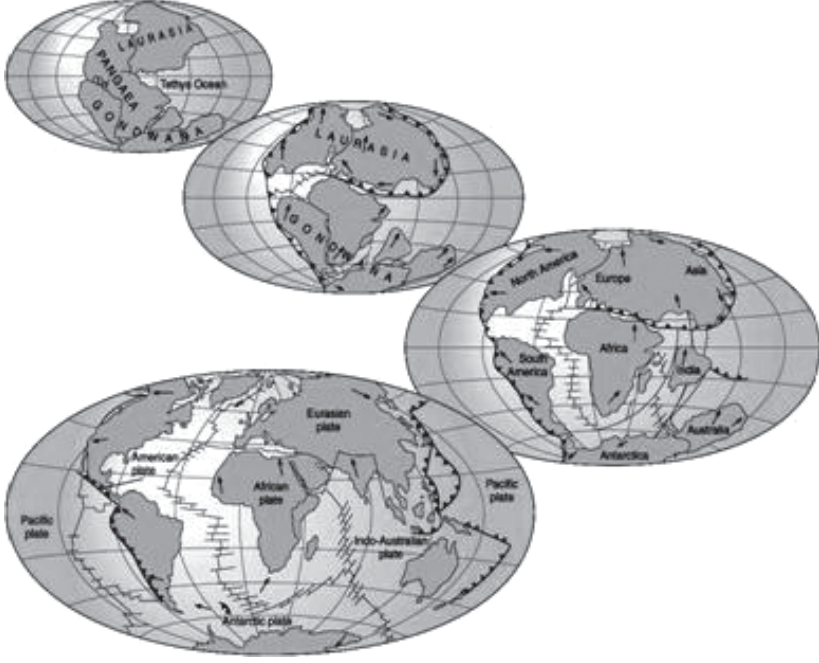
গণ্ডোৱানাণ্ড (Gondwanaland)। লৰেছিয়া কালক্ৰমে ট্ৰিয়াছিক যুগত (Triassic Period) পুনৰ খণ্ড-বিখণ্ড হৈ উত্তৰ আমেৰিকা, ইউৰোপ আৰু এছিয়াৰ সৃষ্টি হয়। প্ৰায় ১০০ নিযুত বছৰ আগতে এই তিনি ভূখণ্ড সৃষ্টি হৈ ক্ৰমান্বয়ে উত্তৰলৈ গতি কৰে।

ঠিক সেইদৰে গণ্ডোৱানাণ্ড ভূমিভাগো ক্ৰমে খণ্ড-বিখণ্ড হৈ আফ্ৰিকা, দক্ষিণ আমেৰিকা, মাদাগাফাৰ, ভাৰত, অষ্ট্ৰেলিয়া আৰু এণ্টাৰ্কটিকাত পৰিণত হয়। বাকী ভাগসমূহ দক্ষিণলৈ আঁতৰি যোৱাৰ বিপৰীতে ভাৰতে ক্ৰমান্বয়ে উত্তৰলৈ গতি কৰে। এই নতুনকৈ সৃষ্টি হোৱা মহাদেশবোৰৰ যি গতি, ই এতিয়াও স্তব্ধ হোৱা নাই। উদাহৰণস্বৰূপে, ভাৰতীয়ফলকখনে এতিয়াও উত্তৰলৈ বছৰি গড়ে ৩ ছেণ্টিমিটাৰকৈ গতি কৰি আছে।

পেন্‌জিয়াক আঙুৰি থকা জলভাগক পাণ্থালাছা (Panthalasa) আখ্যা দিয়া হৈছে। পেন্‌জিয়াৰ লগে লগে এই জলভাগৰো বিবৰ্তন ঘটে। প্ৰায় ১৮০ নিযুত বছৰ আগতে আফ্ৰিকা আৰু উত্তৰ আমেৰিকাৰ মাজত আটলাণ্টিক মহাসাগৰ আৰু এণ্টাৰ্কটিকা আৰু আফ্ৰিকাৰ মাজত ভাৰত মহাসাগৰৰ সৃষ্টি হয়।

পেন্‌জিয়াৰ যি বিবৰ্তন সি আজিও থমকি ৰোৱা নাই। পৃথিৱীৰ খোলাটো ভূবিজ্ঞানীসকলে ইতিমধ্যে সাতখন বৃহৎ ফলকত বিভক্ত কৰিছে। সংবহন সোঁতৰ প্ৰভাৱত এই ফলকসমূহে ইখনে আন এখনক প্ৰভাৱিত কৰে। ফলকসমূহৰ গতিৰ ফলত বিভিন্ন ভূ-অবয়বৰ সৃষ্টিৰ লগতে নানান ভৌগোলিক পৰিঘটনা (ভূমিকম্প, আগ্নেয়গিৰি আদি) ঘটে। উদাহৰণস্বৰূপে সমগ্ৰ উত্তৰ-পূব ভাৰত ইউৰোপীয় ফলক আৰু ইন্দো-অষ্ট্ৰেলীয় ফলকৰ মাজৰ অংশত অৱস্থিত। ফলত এই অঞ্চলটোক অতি ভূমিকম্প প্ৰৱণ অঞ্চল (very high density zone) হিচাপে আখ্যা দিয়া হৈছে।

প্রকৃতি

টোকা :

মহাদেশ বিস্থাপন তত্ত্ব : আলফ্রেড বেগনাৰে ১৯১২ চনত এই তত্ত্ব আগবঢ়ায়। এই তত্ত্বমতে অতীতত পৃথিৱীৰ আটাইকেইখন মহাদেশ লগ লাগি আছিল আৰু বিবৰ্তন ঘটি আজিৰ ৰূপ পায়।

ফলক বিবৰ্তন তত্ত্ব : ফলক বিবৰ্তন তত্ত্বমতে আমাৰ পৃথিৱীৰ খোলাটো কিছুমান ফলকেৰে গঠিত। এই ফলকসমূহে ইখনে সিখনৰ লগত ঘঁহনি খাই ভূ-অবয়বৰ পৰিবৰ্তন ঘটায়।

সংবহন সোঁত : ভূত্বকৰ তলত থকা উত্তপ্ত আৰু আধা জুলীয়া বস্তুবোৰে (মেগমা) অনবৰতে ওপৰলৈ আহিবলৈ চেষ্টা কৰে। কিন্তু ভূত্বকৰ ডাঠ আৱৰণ ভেদি

ই আহিব নোৱাৰি ভূত্বকৰ তলে তলে নিৰ্দিষ্ট দিশত গতি কৰি থাকে। ইয়াকে সংবহন সোঁত বোলে।

পাৰ্মিয়ান যুগ : পৃথিৱীৰ বিবৰ্তনৰ সময়ছোৱাক ভূতাত্ত্বিকভাৱে কিছুমান যুগত ভাগ কৰা হৈছে। ইয়াৰে আজিৰপৰা ২৪০ নিযুতৰপৰা ২৩০ নিযুত বছৰ আগৰ সময়খিনিক পাৰ্মিয়ান যুগ আখ্যা দিয়া হৈছে।

ট্ৰায়াছিক যুগ : আজিৰপৰা ২৩০ নিযুতৰপৰা ১৯০ নিযুত বছৰ আগৰ কালছোৱাক ট্ৰায়াছিক যুগ হিচাপে আখ্যা দিয়া হয়।

জুৰাছিক যুগ : আজিৰপৰা ১৯০ নিযুতৰপৰা ১৪০ নিযুত বছৰ আগৰ সময়ছোৱাক জুৰাছিক যুগ আখ্যা দিয়া হৈছে। □

তোমালোকে জানানে ?

- ভট্টদেৱৰ প্ৰকৃত নাম—বৈকুণ্ঠনাথ ভট্টাচাৰ্য।
- অসমৰ গণিতজ্ঞসকলৰ ভিতৰত প্ৰথমজন হ'ল—বকুল কায়স্থ।
- সাহিত্য অকাডেমি বঁটা লাভ কৰা প্ৰথমগৰাকী অসমীয়া হ'ল—যতীন্দ্ৰনাথ দুৱৰা।
- বামধেনু আলোচনীখনৰ প্ৰথম সম্পাদক—ড° মহেশ্বৰ নেওগ।

চুড'কু

তলৰ আকৃতি দুটাৰ ৯টা শাৰী আৰু ৯টা স্তম্ভৰ লগতে প্ৰতিটো বৰ্গক্ষেত্ৰত ১ৰপৰা ৯লৈ সংখ্যাকেইটা এবাৰকৈহে বহিব।

চুড'কু ১৯

5	3		4		7		6	
		4		8		2		7
9		8		2		4		
	8		3		6		1	2
2		1		7			8	
	5		8		2		4	
1					9		2	8
	9		2		8		5	
8	6	1	5	9	4	2	3	7

চুড'কু ২০

2	6		1	8		9	4	
1		4	2		6		3	8
		8		5			6	1
				2				
		7		4			5	
		2	7		1		9	3
7	2			3	8		1	9
4	3		6	1	2		8	
	1			7				4

চুড'কু ১৭ আৰু ১৮ৰ সমাধান

7	4	5	9	2	1	3	6	8
1	2	9	8	3	6	7	4	5
6	8	3	4	7	5	9	2	1
3	1	8	2	4	9	5	7	6
2	7	6	1	5	8	4	9	3
5	9	4	7	6	3	8	1	2
4	3	7	6	8	2	1	5	9
9	5	2	3	1	7	6	8	4
8	6	1	5	9	4	2	3	7

5	3	1	2	4	6	8	9	7
2	4	7	5	9	8	6	1	5
6	9	8	7	5	1	3	4	2
4	2	3	1	7	5	9	6	8
8	1	6	9	2	4	5	7	3
9	7	5	6	8	3	1	2	4
7	6	9	5	3	2	4	8	1
3	8	2	4	1	9	7	5	6
1	5	4	8	6	7	2	3	9

শুদ্ধ উত্তৰ দিওঁতা : অসম জাতীয় বিদ্যালয়ৰ (নুনমাটি, গুৱাহাটী) ৰূপাঞ্জলি কলিতা (৯ম), ভৃগু কুমাৰ ডেকা (৯ম), কন্যা কুমাৰী ডেকা (৫ম), হৃদয়জ্যোতি ডেকা (৭ম), উপাসনা কলিতা (৮ম), লিওজিত ডেকা (৫ম), ধীৰুস্মিতা বৰ্মন (৮ম), ভায়োলিনা বড়ো (৬ষ্ঠ), জুৰি কলিতা (৮ম), অত্ৰেয়ী দত্ত (৭ম), মহানীষ বৰুৱা (৭ম), বৃষ্টি বৈশ্য (৭ম)।

মেডাম টুচাড্ছ

■ নবনীতা গোস্বামী

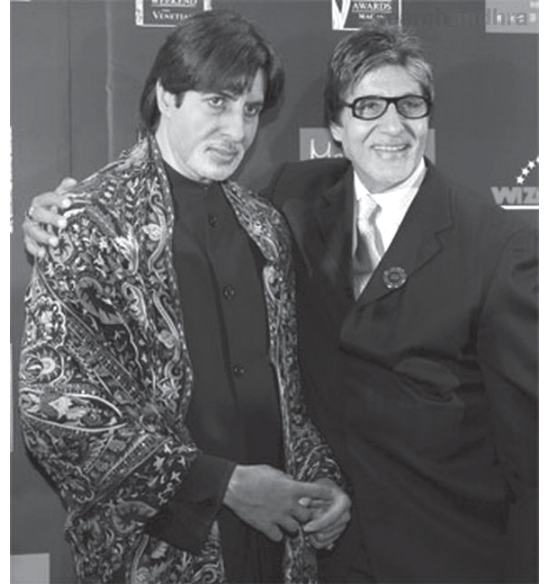

চনৰপৰা তেওঁ 'বেকাৰ ষ্টিট'ত নিজৰ স্থায়ী প্ৰদৰ্শনীস্থলী স্থাপন কৰে। তেওঁৰ নৱস্থাপিত সংগ্ৰহালৰ প্ৰধান আকৰ্ষণ আছিল 'চেম্বাৰ্চ অফ হৰৰচ' য'ত হত্যাকাৰী অথবা ইতিহাসৰ কুখ্যাত চৰিত্ৰসমূহৰ প্ৰতিমূৰ্তিবোৰ প্ৰদৰ্শিত হৈছিল। মেডাম টুচাড্ছে নিজ হাতে নিৰ্মাণ কৰা কিছুসংখ্যক প্ৰতিমূৰ্তি এতিয়াও সংৰক্ষিত কৰি ৰখা হৈছে। ১৯২৫ চনত সংঘটিত হোৱা এয়া ভয়ানক অগ্নিকাণ্ডত বহুকেইটা প্ৰতিমূৰ্তি গলি নষ্ট হয়। পুনৰ ১৯৪১ চনত দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ সময়ত জাৰ্মান যুদ্ধ

মেডাম টুচাড্ছ (Madame Tussauds) লণ্ডন চহৰত অৱস্থিত এটা প্ৰখ্যাত মমৰ প্ৰতিমূৰ্তিৰ সংগ্ৰহালয়। মেৰি টুচাড্ছ নামৰ এগৰাকী প্ৰতিভাসম্পন্ন মম স্থাপত্যবিদে স্থাপন কৰা এই সংগ্ৰহালয়টো লণ্ডন চহৰৰ এক অন্যতম পৰ্যটনস্থলী হিচাপে চিহ্নিত হৈ আহিছে। ঐতিহাসিক আৰু ৰাজকীয় ব্যক্তিবিশেষৰপৰা আৰম্ভ কৰি চিনেমা জগতৰ তাৰকা, খেলুৱৈ আৰু বিভিন্ন ক্ষেত্ৰৰ প্ৰখ্যাত ব্যক্তিসকলৰ মমেৰে গঢ়া সম্পূৰ্ণ প্ৰতিমূৰ্তি এই সংগ্ৰহালয়ত প্ৰদৰ্শন কৰা হয়।

১৭৬০ চনত জন্মগ্ৰহণ কৰা মেৰি টুচাড্ছে ১৭৭৭ চনত তেওঁৰ জীৱনৰ প্ৰথমটো মমৰ প্ৰতিমূৰ্তি সাজি উলিয়াইছিল আৰু এই প্ৰতিমূৰ্তিটো আছিল ফৰাচী বুৰঞ্জীবিদ তথা দাৰ্শনিক ভল্টেয়াৰৰ। ইয়াৰ উপৰি তেওঁৰ সমকালীন দুজন বিশিষ্ট ব্যক্তি জঁ জাঁক ৰুছোঁ আৰু বেঞ্জামিন ফ্ৰেঙ্কলিনৰ মমৰ প্ৰতিমূৰ্তিও তেওঁ গঢ়ি উলিয়াইছিল। ১৮০২ চনত তেওঁ লণ্ডন অভিমুখে যাত্ৰা কৰে আৰু সেই চহৰৰ লাইচিয়াম থিয়েটাৰত যুটীয়াভাৱে তেওঁ নিৰ্মাণ কৰা প্ৰতিমূৰ্তিসমূহ প্ৰদৰ্শন কৰে। ১৮৩৬

জাহাজৰপৰা নিষ্ক্ষেপ কৰা বোমাৰদ্বাৰাও সংগ্ৰহালয়টোৰ যথেষ্ট ক্ষতিসাধন হৈছিল। মেডাম টুচাড্ছৰ অমৰ সৃষ্টিসমূহৰ অন্যতম প্ৰতিমূৰ্তি কেইটামান হৈছে 'হোৰাচিও নেলছন', 'ছাৰ ৱাল্টাৰ স্কট', 'ৰ'বম্পিয়াৰ' আদি লোকৰ

প্ৰাচীন কীৰ্তিচিহ্ন, স্থাপত্য-ভাস্কৰ্য ইত্যাদি

প্ৰতিমূৰ্তি। ১৮৪২ চনত মেডাম টুচ্চাড্ছে নিজৰ এক প্ৰতিমূৰ্তি সাজি উলিয়াইছিল যিটো বৰ্তমান তেওঁৰ সংগ্ৰহালয়ৰ প্ৰৱেশদ্বাৰত স্থাপন কৰা হৈছে। ১৮৫০ চনৰ ১৫ এপ্ৰিলত তেওঁ শেষ নিশ্বাস ত্যাগ কৰে। বৰ্তমান ‘মেডাম টুচ্চাড্ছ’ ইংলেণ্ডৰ মেৰিলিবন ৰ’ডত অৱস্থিত। ১৮৮৩ চনত মেডাম টুচ্চাড্ছৰ নাতি জোছেফ টুচ্চাড সংগ্ৰহালয়টো পূৰ্বৰ ঠাইৰপৰা এই ঠাইলৈ স্থানান্তৰিত কৰে।

লণ্ডন চহৰৰ উপৰি ইউৰোপ মহাদেশৰ এম্‌ষ্টাৰডাম, বাৰ্লিন, ব্ৰেকপুল, প্ৰাগ আৰু ভিয়েনা চহৰত মেডাম টুচ্চাড্ছৰ শাখা আছে। আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ হলিউদ, লাছ ভেগাছ, নিউয়ৰ্ক, ওলাগো, ছানফ্ৰান্সিস্ক’ আৰু ৱাছিংটন চহৰত এই সংগ্ৰহালয়ৰ শাখা স্থাপন কৰা হৈছে। এছিয়া মহাদেশত স্থাপিত শাখাসমূহ বেংকক,

বেইজিং, হংকং, টকিঅ’, ছাংহাই, ছিংগাপুৰ আৰু য়ুহান চহৰত অৱস্থিত। ইয়াৰোপৰি অষ্ট্ৰেলিয়াৰ ছিডনীতো এটা শাখা ইতিমধ্যে স্থাপন কৰা হৈছে।

মেডাম টুচ্চাড্ছ সংগ্ৰহালয়ৰ লণ্ডনস্থিত প্ৰধান পৰিবেশনশূলীৰ অন্যতম আকৰ্ষণ হৈছে হলিউদ আৰু বলিউদ চিনে জগতৰ অভিনেতাসকলৰ মমেৰে গঢ়া জীৱন্ত প্ৰতিমূৰ্তিসমূহ। বৰ্তমানলৈ বলিউদৰ কেইবাগৰাকীও প্ৰখ্যাত তাৰকাৰ মমৰ মূৰ্তি এই সংগ্ৰহালয়ত স্থাপিত হৈছে। তেওঁলোকৰ ভিতৰত ঐশ্বৰ্য ৰায়, অমিতাভ বচ্চন, ঋত্বিক ৰোশন, শ্বাহৰুহ খান, কৰীণা কাপুৰ আদি অন্যতম। ব্ৰিটেইনৰ ৰাজপৰিয়ালৰ মূল ব্যক্তি ৰাণী এলিজাবেথ, ৰাজকুমাৰ চাৰ্লছ, লেডি ডায়োনা আৰু ৰাজকুমাৰ হেৰিৰ মমৰ প্ৰতিমূৰ্তিসমূহো ‘মেডাম টুচ্চাড্ছ’ত স্থাপন কৰা হৈছে।

নিউয়ৰ্কস্থিত ‘মেডাম টুচ্চাড্ছ’ত আব্ৰাহাম লিংকন, নেলছন মেণ্ডেলা, মহাত্মা গান্ধী, মাৰ্টিন লুথাৰ কিং, জন এফ কেনেডী, বিল ক্লিণ্টন, জৰ্জ বুশ্ব, বাৰাক ওবামাৰ দৰে কিংবদন্তী ব্যক্তিসমূহৰ মমৰ মূৰ্তিৰে সজ্জিত।

বিগত দুটা দশকত হেজাৰ হেজাৰ দৰ্শনাৰ্থীৰ সমাগম ঘটিছে এই বিশেষ সংগ্ৰহালয়টোত। বিশ্বৰ আন সংগ্ৰহালয়ৰ দৰে ‘মেডাম টুচ্চাড্ছ’ত পৰিবেশিত বস্তুকেইপদ শিকলিৰ আবেষ্টনীত বান্ধি ৰখা নহয়। দৰ্শনাৰ্থীসকল সংগ্ৰহালয়টোত প্ৰৱেশ কৰিয়েই দূৰ অতীতৰ পথিক হৈ পৰে। তেওঁলোকে প্ৰতিমূৰ্তিসমূহৰ কাষ চাপি সেইবোৰক স্পৰ্শ কৰিব পাৰে। ‘মেডাম টুচ্চাড্ছ’ৰ জীৱন্ত প্ৰতিমূৰ্তিসমূহৰ মাজত উপস্থিত হোৱা দৰ্শনাৰ্থীৰ মনত নিশ্চয়কৈ এনে অনুভৱ হয় যেন সাঁচাকৈয়ে দূৰ অতীতৰ অথবা বৰ্তমান সময়ৰ কোনো এজন সৰ্বপূজ্য কিংবদন্তীৰ সৈতে তেওঁলোকে অন্তৰংগ কেইটামান মুহূৰ্ত অতিবাহিত কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। □

তোমালোকৰ বাবে প্ৰশ্ন, অক্ট’বৰ সংখ্যাৰ উত্তৰ

- ১। ১৬৮১ চনত ইটাখুলি নামৰ ঠাইত। ২। প্ৰাচীন ৰোম সাম্ৰাজ্য। ৩। Compact Fluorescent Lamp
- ৪। অপৰূপা (১৯৮২ চন) ৫। শাস্ত্ৰনুকুলনন্দন

এছিয়ান গেমছ, ২০১৪

■ ভবেন্দ্ৰ গোস্বামী

বৰ্ণাঢ় কাৰ্যসূচীৰে যোৱা ৪ অক্ট'বৰ তাৰিখে সমাপ্ত হ'ল ১৭ সংখ্যক এছিয়ান গেমছৰ। এছিয়াৰ ৪৫ খন দেশে মুঠ ৩৬টা ইভেণ্টত ১৫ দিন ধৰি যুঁজ দি নিজৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব প্ৰতিপন্ন কৰাৰ যি সংগ্ৰাম চলালে, তাৰ আনুষ্ঠানিক সামৰণী অনুষ্ঠানত দক্ষিণ কোৰিয়াৰ স্থানীয় নৃত্যানুষ্ঠানৰ লগতে প্ৰদৰ্শিত হ'ল সমৰ কলা

টাইকোৱাণ্ডোৰ দৃষ্টিমন্দন প্ৰদৰ্শন। নৱমবাৰৰ বাবে এছিয়াৰ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰত নিজৰ শ্ৰেষ্ঠত্ব অব্যাহত ৰাখিলে চীনে। ১৫১টা সোণসহ তেওঁলোকে সংগ্ৰহ কৰে মুঠ ৩৪২টা পদক। পদকৰ তালিকাত যোৱাবাৰ ১৪টা সোণসহ মুঠ ৬৫টা পদক দখলেৰে ষষ্ঠ স্থানত ৰোৱা ভাৰতে এইবাৰ ১১টা সোণ, ১০টা ৰূপ আৰু ৩৬টা ব্ৰঞ্জসহ মুঠ ৫৭টা পদকেৰে অষ্টম স্থানতে ক্ষান্ত থাকিবলগীয়া হ'ল।

যোৱাবাৰৰ এছিয়াডৰ তুলনাত ইণ্ডিয়ন এছিয়াডত ভাৰতে জয় কৰা পদকৰ সংখ্যা কম হ'লেও পুৰুষৰ হকীত দীৰ্ঘ সময়ৰ মূৰত জয় কৰা স্বৰ্ণ পদক এক উল্লেখনীয় সাফল্য। তদুপৰি তিনিটা সন্তানৰ মাতৃ এম.চি. মেৰীকমৰ স্বৰ্ণপদক জয়ে ভাৰতীয় মহিলা বক্সিঙত ইতিহাস ৰচনা কৰিলে। এইবাৰৰ এছিয়াডত ভাৰতৰ হৈ প্ৰথমটো স্বৰ্ণপদক জয় কৰে শ্বুটাৰ জিতু ৰায়ে। পুৰুষৰ ৫০ মিটাৰ পিষ্টল ইভেণ্টত। হকীৰ ফাইনেলত ভাৰতে প্ৰতিদ্বন্দ্বী পাকিস্তানক পেনাল্টি শ্বুট আউটত ৪-২ গ'লত পৰাস্ত কৰে। হকীত ভাৰতে ১৯৯৮ চনৰ বেংকক

এছিয়াডত স্বৰ্ণ পদক জয় কৰিছিল। সুদীৰ্ঘ ১৬ বছৰৰ পিছত এছিয়াডৰ হকীত চৰ্দাৰ সিঙৰ নেতৃত্বত ভাৰতীয় হকী দলে স্বৰ্ণ পদক জয় কৰিব পৰাটো উল্লেখনীয় সাফল্য। তদুপৰি ভাৰতে ১৯৯৬ চনৰ পিছত পাকিস্তানক প্ৰথমবাৰ ফাইনেলত হৰুৱাই ১৯১৬ ৰিঅ' অলিম্পিকলৈ যোগ্যতা অৰ্জন কৰে। ভাৰতৰ পুৰুষ আৰ্চাৰী দল, মেৰী

কম, যোগেশ্বৰ দত্ত, পুৰুষৰ স্কোৱাছ দল, ছানিয়া মিৰ্জা আৰু ছাকেট মাইনেৰীৰ টেনিছৰ মিক্সড ডাবলছ যুটি মহিলা ডিছকাছ থ্ৰ'ৱাৰ সীমা পুনিয়া আৰু ৪ x ১০০ মিটাৰ ৰিলে দলৰ স্বৰ্ণ পদক জয়ো উল্লেখনীয় সাফল্য। যোগেশ্বৰ দত্তই মল্লযুঁজত ভাৰতক ২৮ বছৰীয়া স্বৰ্ণ পদক লাভ নকৰাৰ দুখৰো অন্ত পেলায়। স্কোৱাছত পুৰুষৰ ছিংগলছত সৌৰভ

এছিয়াডৰ চূড়ান্ত পদক তালিকাত থকা শীৰ্ষ দহখন দেশ				
দেশ	সোণ	ৰূপ	ব্ৰঞ্জ	মুঠ
চীন	১৫১	১০৮	৮৩	৩৪২
দঃ কোৰিয়া	৭৯	৭১	৮৪	২৩৪
জাপান	৪৭	৭৬	৭৭	২০০
কাজাখাস্তান	২৮	২৩	৩৩	৮৪
ইৰাণ	২১	১৮	১৮	৫৭
থাইলেণ্ড	১২	৭	২৮	৪৭
উঃ কোৰিয়া	১১	১১	১৪	৩৬
ভাৰত	১১	১০	৩৬	৫৭
চাইনিজ টাইপেস্ত	১০	১৮	২৩	৫১
কাটাৰ	১০	০	৪	১৪

ঘোষালে স্বৰ্ণ জয় কৰি ইতিহাস ৰচাে। লিয়েণ্ডাৰ পেজ, সোমদেৱ দেৱবৰ্মন আৰু ৰোহণ বোপান্নাৰ অনুপস্থিতি সত্ত্বেও ছানিয়া মিৰ্জাৰ নেতৃত্বত টেনিছ দলটোৰ সাফল্য আছিল মনকৰিবলগীয়া। ইফালে ভাৰতৰ পুৰুষ আৰু মহিলা কাবাদী দলে ইৰাণক হৰুৱাই স্বৰ্ণ পদক লাভ কৰে।

ইণ্ডিয়ন এছিয়াডত ভাৰতৰ সোণৰ পদক লাভ কৰা খেলুৱৈ আৰু ইভেণ্টকেইটা নিম্নোক্ত ধৰণৰ—

জিতু ৰায় (শ্বুটিং), যোগেশ্বৰ দত্ত (মল্ল যুঁজ), সীমা পুনিয়া (ডিছকাছ থ্ৰ'), মেৰী কম (বক্সিং), ছানিয়া মিৰ্জা-ছাকেথ (checkert) মিনেনি (টেনিছৰ মিক্সড ডাবলছ), পুৰুষৰ হকী, পুৰুষ-মহিলা উভয়ৰে কাবাদী, পুৰুষৰ দলীয় স্কোৱাছ আৰু ৪ x ৪০০ মিটাৰ মহিলাৰ ৰীলে দৌৰ। □

■ অক্ষৰা বৰুৱা

- ১। 'গ্ৰেণ্ড ট্ৰাংক ৰোড'ৰ নিৰ্মাতাজন কোন?
 - ক) আকবৰ
 - খ) বাবৰ
 - গ) ছেৰছাহ
 - ঘ) কোনোটোৱে নহয়
- ২। জাপান দেশৰ সংসদখনৰ (Parliament) নাম কি?
 - ক) লণ্ডন
 - খ) পাকিস্তান
 - গ) ব্ৰাজিল
 - ঘ) কানাডা
- ৩। ১৯৩০ চনত প্ৰথমবাৰৰ বাবে অনুষ্ঠিত হোৱা কমনৱেলথ গেমছ কোন দেশত হৈছিল?
 - ক) দ'দাবেটা, কৈলাশ, ধলাগিৰী, বিষ্ণ্যচল
 - খ) দ'দাবেটা, বিষ্ণ্যচল, ধলাগিৰী, কৈলাশ
 - গ) ধলাগিৰী, কৈলাশ, দ'দাবেটা, বিষ্ণ্যচল
 - ঘ) ধলাগিৰী, বিষ্ণ্যচল, দ'দাবেটা, কৈলাশ
- ৪। তলত উল্লেখ কৰা ভাৰতবৰ্ষৰ পৰ্বতৰাশিসমূহ ইহঁতৰ স্থান অনুযায়ী দক্ষিণৰপৰা উত্তৰলৈ সজোৱা হৈছে। ইয়াৰে সঠিক উত্তৰ বিচাৰি উলিওৱাঁ।
 - ক) চিঙ্কা
 - খ) অষ্টমুদি
 - গ) পুলিকট
 - ঘ) কলেৰু
- ৫। তলৰ কোনটো হুদ ভাৰতবৰ্ষৰ পশ্চিমত অৱস্থিত?
 - ক) বাউ এনলাই
 - খ) ফিজেল কাষ্ট্ৰো
 - গ) জেনেৰেল বাটিষ্টা
 - ঘ) ডি. আইছেনহাৰ
- ৬। বাদুলীয়ে নিজৰ উৰণ পথত ব্যাঘাত জন্মোৱা কাৰকসমূহ চিনাক্ত কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা তৰংগবিধ কি?
 - ক) কৃষ্ণ
 - খ) গোদাবৰী
 - গ) কাবেৰী
 - ঘ) মহানদী
- ৭। ভাৰতবৰ্ষৰ কোনজন ব্যক্তি ৮'১ বছৰ বয়সত প্ৰধানমন্ত্ৰী হৈছিল?
 - ক) আহমেদ শ্বাহ ১
 - খ) ফ্ৰান্সিছ ডে
 - গ) মাৰ্গাৰেট ক'ৰ্ট
 - ঘ) আহমেদাবাদ
- ৮। তলৰ কোনগৰাকী মহিলা টেনিছ খেলুৱৈয়ে আটাইতকৈ বেছি গ্ৰেণ্ড স্লেম খিতাপ অৰ্জন কৰিছে?
 - ক) কৃষ্ণ
 - খ) গোদাবৰী
 - গ) কাবেৰী
 - ঘ) মহানদী
- ৯। তলৰ অমিল যোৰাটো বিচাৰি উলিওৱাঁ।
 - ক) বৰাট ক্লাইভ
 - খ) ফ্ৰান্সিছ মাৰ্টিন
 - গ) কলিকতা
 - ঘ) পণ্ডিত্ৰী
- ১০। ভাৰতবৰ্ষৰ আটাইতকৈ দীঘল নৈখনৰ নাম কি?
 - ক) ব্ৰাজিল, ৰোমানিয়া, ভাৰতবৰ্ষ, চীন আৰু আফ্ৰিকা।
 - খ) ব্ৰাজিল, ৰোমানিয়া, ভাৰতবৰ্ষ, চীন আৰু আফ্ৰিকা।
 - গ) ব্ৰাজিল, ৰাছিয়া, ইণ্ডোনেছিয়া, চীন আৰু ছোমালিয়া।
 - ঘ) ব্ৰাজিল, ৰোমানিয়া, স্পেইন, চীন আৰু ছোমালিয়া।
- ১১। 'BRICS'ৰ অন্তৰ্ভুক্ত সদস্য দেশসমূহ হ'ল
 - ক) পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ অট্টালিকাটোৰ নাম কি?
 - খ) পালঘাটে সংযোগ কৰা ৰাজ্য দুখন কি কি?
 - গ) 'পংগাল' উৎসৰ বছৰৰ কোন মাহত পতা হয়?
 - ঘ) ক) মাৰ্চ খ) ছেপ্টেম্বৰ গ) অক্ট'বৰ ঘ) জানুৱাৰি
- ১২। পৃথিৱীৰ সৰ্বোচ্চ অট্টালিকাটোৰ নাম কি?
 - ক) শিৱ কুমাৰ শৰ্মা তলৰ কোনবিধ বাদ্যযন্ত্ৰ বজোৱাৰ বাবে বিখ্যাত?
 - খ) চেতাৰ
 - গ) ছৰোদ
 - ঘ) বাঁহী
 - ঘ) ছস্ত্ৰ
- ১৩। পালঘাটে সংযোগ কৰা ৰাজ্য দুখন কি কি?
 - ক) 'India of My Dreams' নামৰ কিতাপখনৰ লেখক কোন?
 - খ) তলৰ কোনজন ব্যক্তিয়ে কিউবাত কমিউনিষ্ট শাসনৰ আৰম্ভণি কৰিছিল?
 - গ) ক) বাউ এনলাই খ) ফিজেল কাষ্ট্ৰো
 - ঘ) জেনেৰেল বাটিষ্টা
 - ঘ) ডি. আইছেনহাৰ
- ১৪। 'পংগাল' উৎসৰ বছৰৰ কোন মাহত পতা হয়?
 - ক) জ্ঞানপীঠ বঁটা পোৱা ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰথম মহিলাগৰাকী কোন?
 - খ) তলৰ কোনখন নৈ 'দক্ষিণ গংগা' নামেৰে জনাজাত?
 - গ) ক) কৃষ্ণ খ) গোদাবৰী
 - ঘ) কাবেৰী ঘ) মহানদী
- ১৫। শিৱ কুমাৰ শৰ্মা তলৰ কোনবিধ বাদ্যযন্ত্ৰ বজোৱাৰ বাবে বিখ্যাত?
 - ক) চেতাৰ
 - খ) ছৰোদ
 - গ) বাঁহী
 - ঘ) ছস্ত্ৰ
- ১৬। 'India of My Dreams' নামৰ কিতাপখনৰ লেখক কোন?
 - ক) জ্ঞানপীঠ বঁটা পোৱা ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰথম মহিলাগৰাকী কোন?
 - খ) তলৰ কোনখন নৈ 'দক্ষিণ গংগা' নামেৰে জনাজাত?
 - গ) ক) কৃষ্ণ খ) গোদাবৰী
 - ঘ) কাবেৰী ঘ) মহানদী
- ১৭। তলৰ কোনজন ব্যক্তিয়ে কিউবাত কমিউনিষ্ট শাসনৰ আৰম্ভণি কৰিছিল?
 - ক) ক) বাউ এনলাই খ) ফিজেল কাষ্ট্ৰো
 - ঘ) জেনেৰেল বাটিষ্টা
 - ঘ) ডি. আইছেনহাৰ
- ১৮। জ্ঞানপীঠ বঁটা পোৱা ভাৰতবৰ্ষৰ প্ৰথম মহিলাগৰাকী কোন?
 - ক) ক) কৃষ্ণ খ) গোদাবৰী
 - ঘ) কাবেৰী ঘ) মহানদী
- ১৯। তলৰ কোনখন নৈ 'দক্ষিণ গংগা' নামেৰে জনাজাত?
 - ক) ক) কৃষ্ণ খ) গোদাবৰী
 - ঘ) কাবেৰী ঘ) মহানদী
- ২০। চৈয়দ আব্দুল মালিকৰ আত্মজীৱনীখনৰ নাম কি? □
 - ক) আহমেদ শ্বাহ ১
 - খ) ফ্ৰান্সিছ ডে
 - গ) আহমেদাবাদ
 - ঘ) মাদ্ৰাজ

এক অভিযান—গান্ধীৰপৰা মোডীলৈ

■ অপৰ্ণা দেৱী

পথ ব্যৱস্থাও উপলব্ধ কৰিব বিচৰা হৈছে। সেই অভিযানৰ বাবে অহা ৫ বছৰত ব্যয় কৰা হ'ব মুঠ ১.৯৬ লাখ কোটি টকা। তাৰে ১.৩৪ লাখ কোটি টকা গাঁও অঞ্চলত, ৬২,০০০ কোটি টকা চহৰ অঞ্চলত, ১১ কোটি টকা পকা শৌচাগাৰ নিৰ্মাণত, ৫.১ লাখ সামূহিক আৰু ৰাজহুৱা শৌচাগাৰ নিৰ্মাণত ব্যয় কৰা হ'ব।

স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানে কেইটিমান নিৰ্দিষ্ট নীতি ঠিক কৰি লৈছে। উদাহৰণস্বৰূপে, মানুহে মুকলি ঠাইত যাতে মল-মূত্ৰ ত্যাগ নকৰে সেই কথাটোত বিশেষভাৱে দৃষ্টি দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লৈছে। মুকলি ঠাইত য'তে-ত'তে মল-মূত্ৰ ত্যাগ কৰাৰ ফলত এক অপৰিষ্কাৰ পৰিবেশৰ সৃষ্টি হয় আৰু ই একপ্ৰকাৰৰ বীজাণু বাহকো। ঠিক সেইদৰে অভিযানটোৱে শৌচাগাৰ নিৰ্মাণৰ লগতে সেই শৌচাগাৰৰ ব্যৱহাৰ কেনেধৰণে হৈছে, তাৰ ওপৰতো বিশেষ গুৰুত্ব দিয়াৰ সিদ্ধান্ত লয়। শৌচাগাৰ ব্যৱহাৰৰ অভিযান তেতিয়াহে ফলপ্ৰসূ হ'ব, যেতিয়া মানুহৰ সেই ক্ষেত্ৰত আচাৰ-আচৰণ, ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত এক পৰিবৰ্তন আহিব। সেই পৰিবৰ্তনৰ বাবে প্ৰত্যেকেই নিজক সেই দিশত জড়িত কৰাৰ লাগিব। শৌচাগাৰ ব্যৱহাৰৰ ওপৰত জোৰ দিবলৈ তৃণমূল পৰ্যায়ত কিছু কৰ্মীৰ প্ৰয়োজন হ'ব। সেই কৰ্মীসকলে উদ্ভাৱন কৰা প্ৰত্যেকটো নতুন ধাৰণাৰ বাবে তেওঁলোকক পুৰস্কৃত কৰা হ'ব বুলি অভিযানৰ এক বিজ্ঞপ্তিত প্ৰকাশ পাইছে। সমগ্ৰ অভিযানটোৱে চৰকাৰৰ পালছ পলিঅ' প্ৰচাৰ অভিযান, বজাৰ ব্যৱসায়ৰ নেতৃবৃন্দৰপৰা আৰু গাঁৱৰ অনাময় ব্যৱস্থাৰ বিশেষজ্ঞসকলৰপৰা কিছু অভিজ্ঞতাৰ বৃদ্ধি ল'ব বা সহায় লোৱাৰ কথাও একেখন বিজ্ঞপ্তিত প্ৰকাশ পাইছে।

এগৰাকী সচেতন ভাৰতীয় হিচাপে আপুনি, মই, আমি সকলোৱে স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানৰ সফলতা কামনা কৰিব পাৰোঁ। সেই অভিযানত আমি নিজকে জড়িত কৰি জাতিৰ পিতাক কৃতজ্ঞতা জনোৱাৰ এক সুযোগ নিশ্চয় গ্ৰহণ কৰিব পাৰোঁ। □

ঐতিহাসিক 'ভাৰত ত্যাগ' আন্দোলনৰ নেতৃত্ব দিছিল মহাত্মা গান্ধীয়ে। সেই সময়তে তেওঁ শ্ল'গান ৰচিছিল—'কুইট ইণ্ডিয়া ক্লীন ইণ্ডিয়া।' গান্ধীৰ নেতৃত্বত গঢ়ি উঠা আন্দোলনৰ ফলশ্ৰুতিতেই আমি আজি নিজকে স্বাধীন দেশৰ নাগৰিক বুলি চিনাকি দিব পৰিছোঁ ঠিকেই, কিন্তু তেওঁ সপোনত যিখন ভাৰত কল্পনা কৰিছিল সেই ভাৰতখন সপোন হৈয়েই যেন থাকিল। গান্ধীয়ে গভীৰভাৱে বিশ্বাস কৰিছিল যে পৰিষ্কাৰ-পৰিচ্ছন্নতাই ঈশ্বৰপৰায়ণতা। গান্ধীৰ সেই ধাৰণাকে সাৰোগত কৰি বৰ্তমানৰ প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীয়ে এক অভিলাষী আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে।

মহাত্মা গান্ধীৰ ডেৰশ বছৰীয়া জয়ন্তী পালন হ'ব ২০১৯ চনত। গতিকে ২০১৪ চনৰ ২ অক্ট'বৰ তাৰিখৰপৰা ২০১৯ চনৰ ২ অক্ট'বৰ তাৰিখৰ ভিতৰত আমাৰ দেশখনক এখন পৰিষ্কাৰ পৰিচ্ছন্ন দেশ ৰূপে গঢ়িব খোজা আঁচনিখনেই হ'ল—স্বচ্ছ ভাৰত অভিযান। সেই আঁচনিখনৰ শুভাৰম্ভ কৰি মোডীয়ে গান্ধীৰ পৰিষ্কাৰ ভাৰতৰ সপোন বাস্তৱায়িত কৰাৰ বাবে প্ৰতিজন ভাৰতীয়ক আহ্বান জনাইছে।

গান্ধীৰ ১৫০ বছৰীয়া জয়ন্তী বৰ্ষত দেশৰ প্ৰতিখন গাঁও, প্ৰতিখন চহৰক পৰিষ্কাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যত আৰম্ভ কৰা স্বচ্ছ ভাৰত অভিযানযোগে সকলোৰে বাবে পকা শৌচাগাৰ, নিৰাপদ আৰু পৰিষ্কাৰ খোৱাপানী যোগান, পেলনীয়া দ্ৰব্যৰ উচিত বিনষ্টকৰণ লগতে এক পৰিষ্কাৰ

1. যদি SCHOOLক TDIPPM হিচাবে লিখা হয়, তেন্তে STUDENTক লিখা হ'ব—
 a) TVUFEUO b) TUVFEUO c) TVUFEOU d) TUVFEUO
2. যদি MOTORক OMTRO হিচাবে লিখা হয়, তেন্তে BLACKক লিখা হ'ব—
 a) BLACK b) KCABL c) LBAKC d) LBACK
3. যদি COUNTRYক BNTMSQX হিচাবে লিখা হয়, তেন্তে DISTRICTক লিখা হ'ব—
 a) CJTUSHDS b) CGRSQHRS c) CISUSJBS d) CHRSQUHBS
4. যদি ARGSUক SUGAR হিচাবে লিখা হয়, তেন্তে TEASTক লিখা হ'ব—
 a) STEAL b) FEAST c) BFDEQ d) BFDEU
5. যদি SEVENক PBSBK হিচাবে লিখা হয়, তেন্তে EIGHTক লিখা হ'ব—
 a) CGEFR b) DHFGS c) BFDEQ d) BFDEU

নিৰ্দেশনা :

তলৰ প্ৰশ্ন 6 ৰপৰা 10লৈ প্ৰতিটোতে এটা দীঘল শব্দ দিয়া আছে। এই শব্দটোত থকা বৰ্ণবোৰৰ সহায়ত নতুন শব্দ গঠন কৰিব পাৰি। থূপটোত থকা কোনটো শব্দ মূল শব্দটোত থকা বৰ্ণৰে গঠন কৰিব নোৱাৰি বাছি উলিওৱা।

6. ACCOMMODATION –
 a) COMMO b) COMMODE c) COMMIT d) COMMAND
7. APPROXIMATION –
 a) AXIOM b) PROXIMITY c) PROMOTION d) MATRIX
8. DICTIONARY –
 a) NOTICE b) RATION c) ADORN d) DORIC
9. MATCHING –
 a) THING b) ACTING c) CHIN d) GAME

মানসিক সামর্থ্য বিকাশ

10. EXAMINATION –

- a) TAXI b) NOMINATE c) MAINTAIN d) MAXIMUM
11. যদি 123456য়ে PENCIL আৰু 17128য়ে PAPER বুজায়, তেন্তে 4671 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) PIPE b) CLAP c) LINE d) RIPE
12. যদি 753124য়ে BRIDGE আৰু 6890য়ে POST বুজায়, তেন্তে 1586 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) EDGE b) SITE c) DROP d) BIRD
13. যদি 1357য়ে TEAM আৰু 2461য়ে BOUT বুজায়, তেন্তে 241147 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) BELIEF b) BOTTOM c) STRIEF d) BUTTER
14. যদি 723582য়ে SABITA আৰু 62916য়ে NAGEN বুজায়, তেন্তে 356582 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) BITNIA b) BINITA c) ABINTI d) BITINA
15. যদি 78654য়ে STRONG আৰু 9310য়ে WEAK বুজায়, তেন্তে WORST শব্দটোৱে কি বুজাব?
a) 90317 b) 95678 c) 90678 d) 70678
16. যদি 914351য়ে MANITA আৰু 861724য়ে PRASEN বুজায়, তেন্তে SARITA শব্দটোৱে কি বুজাব?
a) 716351 b) 816375 c) 916735 d) 716315
17. যদি RESULTয়ে 314256 আৰু PUTয়ে 726 বুজায়, তেন্তে 7146 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) PAST b) PEST c) POST d) SPOT
18. যদি CLOCKয়ে 36938 আৰু LEARNয়ে 12452 বুজায়, তেন্তে 7950 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) 4325 b) 3451 c) 3453 d) 3452
19. যদি 1234536য়ে PRANJAL আৰু 4783য়ে NITA বুজায়, তেন্তে 345367 সংখ্যাটোৱে কি বুজাব?
a) ANJALI b) LIAANJ c) JANALI d) LIJANA

উত্তৰসমূহ :

- 1) (a) 2) (d) 3) (c) 4) (a) 5) (b) 6) (a)
7) (d) 8) (c) 9) (a) 10) (b) 11) (c) 12) (d)
13) (b) 14) (d) 15) (a) 16) (b) 17) (c) 18) (b)
19) (a)

নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ আমেৰিকা ভ্ৰমণ

■ প্ৰণীতা দেৱী

নৰেন্দ্ৰ মোডী নেতৃত্বাধীন চৰকাৰখনে আৰম্ভণিৰেপৰা বৈদেশিক সম্পৰ্ক উন্নত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰা দেখা গৈছে। মোডীৰ শেহতীয়া আমেৰিকা যুক্তৰাজ্য ভ্ৰমণ এই ক্ষেত্ৰত এক উল্লেখযোগ্য পদক্ষেপ।

প্ৰধানমন্ত্ৰী মোডীয়ে ৫ দিনীয়া ভ্ৰমণসূচী লৈ ২৬ ছেপ্টেম্বৰৰপৰা ৩০ ছেপ্টেম্বৰলৈ আমেৰিকাত আছিল। এই সময়ছোৱাত তেওঁ অংশগ্ৰহণ কৰিছিল প্ৰায় ৫০টাকৈ কাৰ্যসূচীত। ৩০ ছেপ্টেম্বৰৰ দিনা তেওঁ ৰাষ্ট্ৰসংঘৰ ৬৯ সংখ্যক অধিবেশনত অংশগ্ৰহণ কৰি ভাষণ দিছিল। ৰাষ্ট্ৰসংঘত দিয়া ভাষণত মোডীয়ে 'কাশ্মীৰ' প্ৰসংগত কৈছিল যে এই সন্দৰ্ভত আলোচনা কৰিবলৈ ভাৰত সাজু, কিন্তু পাকিস্তানে আলোচনাৰ পৰিবেশ সৃষ্টি কৰিব লাগিব। তেওঁ কৈছিল যে সন্ত্ৰাসবাদৰ ছাঁয়াত আলোচনা সম্ভৱপৰ নহয়।

এই ভ্ৰমণসূচীৰ আটাইতকৈ উল্লেখযোগ্য কাৰ্যসূচী আছিল ২৮ ছেপ্টেম্বৰত নিউয়ৰ্কৰ 'মেডিছন স্ক'ৱেৰ'ত প্ৰায় ২০ হাজাৰ দৰ্শকৰ আগত দিয়া ভাষণ। দৰ্শকৰ হৰ্ষধ্বনিৰ মাজত মোডীয়ে ২১ শতিকাৰ ভাৰতৰ বুলি প্ৰতিপন্ন কৰিবলৈ দেশখনৰ সকলোখিনি সামৰ্থ আৰু সম্ভাৱনা থকাৰ কথা উল্লেখ কৰি দেশক বিকাশৰ পথত আগুৱাই নিবলৈ ভাৰতবাসী সক্ষম বুলি দৃঢ়তাৰে প্ৰকাশ কৰিছিল। তেওঁ 'মেক ইন ইণ্ডিয়া' অভিযানত ভাৰতীয় মূলৰ লোকসকলক অংশ ল'বলৈ আহ্বান জনায়। উল্লেখযোগ্য যে, 'মেডিছন স্ক'ৱেৰ' গাৰ্ডেনৰ জনপূৰ্ণ

সভাত ভাষণ দিয়া মোডীয়েই হৈছে প্ৰথমগৰাকী বিদেশী ৰাষ্ট্ৰনেতা।

২৯ ছেপ্টেম্বৰত মোডীয়ে 'গুগল'কে ধৰি ১১টা প্ৰতিষ্ঠানৰ মুৰব্বীৰ সৈতে এক চাহমেলত মিলিত হৈছিল। মুখ্যতঃ ভাৰতৰ আন্তঃগাঁথনি উন্নয়ন আৰু নিয়োগ সৃষ্টিৰ বাবে বিদেশী বিনিয়োগকাৰীক আকৰ্ষণ কৰাৰ উদ্দেশ্যে এই চাহমেলৰ আয়োজন কৰা হৈছিল। মোডীয়ে ৩০ ছেপ্টেম্বৰত আমেৰিকাৰ ৰাষ্ট্ৰপতি বাৰাক অ'বামাৰ সৈতে অ'ভেল অফিচত এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈঠকত

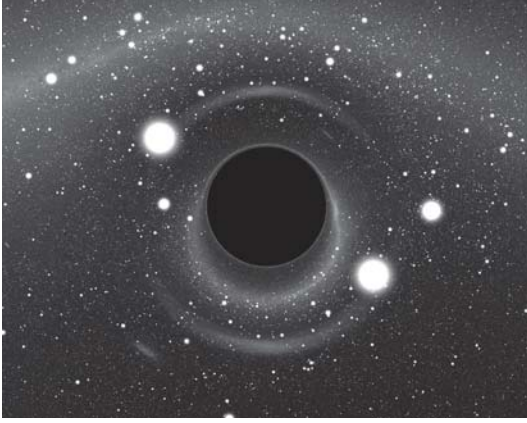
মিলিত হৈছিল। এই বৈঠকত দুয়োগৰাকী নেতাই বিভিন্ন দ্বিপাক্ষিক, আঞ্চলিক আৰু আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় বিষয় সন্দৰ্ভত আলোচনা কৰিছিল। সেইদিনাই তেওঁ ইউ-এছ-ইণ্ডিয়া বিজনেছ কাউঞ্চিলৰ বৈঠকতো অংশগ্ৰহণ কৰিছিল।

নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ এই ভ্ৰমণে বহু দিশত পৰিবৰ্তনৰ ইংগিত বহন কৰিছে। প্ৰধান মন্ত্ৰীগৰাকীয়ে নতুন ভিছা আৰু ভ্ৰমণ আঁচনিৰ কথাও ঘোষণা কৰে। ভাৰতীয় মূলৰ লোক হিচাপে স্বীকৃত লোকে ভাৰত ভ্ৰমণৰ বাবে জীৱনজোৰা ভিছা লাভ কৰাৰ কথাও তেওঁ ঘোষণা কৰে। সন্ত্ৰাসবাদ নিৰ্মূলৰ ক্ষেত্ৰতো তেওঁ এটা একক আৰু বিশ্বজনীন নীতিৰ অপৰিহাৰ্যতাৰ কথা দোহাৰে।

প্ৰধানমন্ত্ৰী নৰেন্দ্ৰ মোডীৰ এই ভ্ৰমণে অনাগত সময়ত ভাৰতৰ বৈদেশিক নীতিক অধিক শক্তিশালী ৰূপত প্ৰতিষ্ঠা কৰিব বুলি আশা কৰিব পাৰি। ইয়াৰ লগতে এই ভ্ৰমণে বিশ্ব দৰবাৰত ভাৰতৰ স্থান সুদৃঢ় আৰু সবল কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো নিশ্চয়কৈ নতুন সম্ভাৱনা কঢ়িয়াই আনিছে। □

কৃষ্ণ গহ্বৰ বা ব্লেক হ'ল

■ তপন কুমাৰ শৰ্মা

ব্লেক হ'ল

কৃষ্ণ গহ্বৰ কি? এই প্ৰশ্নটো কেৱল যোৱা এবছৰতে বিভিন্ন আলোচনা চক্ৰ, বক্তৃতা অনুষ্ঠান, শ্ৰেণীকোঠাত অন্ততঃ ১০ বাৰ শুনিছোঁ, মুখামুখি হৈছোঁ।

উত্তৰটো বুজি পাবলৈ জ্যোতি-পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ আৰু গণিত শাস্ত্ৰৰ গভীৰ জ্ঞানৰ প্ৰয়োজন। সাধাৰণ দৰ্শক-শ্ৰোতাক যে সহজে বুজাব নোৱাৰি, ঠিক তেনেকুৱাও নহয়।

কৃষ্ণ গহ্বৰ হ'ল—ডাঙৰ তৰাৰ শেষ অৱস্থা। ডাঙৰ মানে সূৰ্যক ডাঙৰৰ শাৰীত ধৰা হোৱা নাই। সূৰ্যতকৈ ১.৪ গুণ ডাঙৰ তৰাৰ শেষ অৱস্থাটো হ'ল—এটা নিউট্ৰন তৰা বা এটা কৃষ্ণ গহ্বৰ।

সূৰ্য বা তাতোকৈ সৰু তৰাৰ শেষ অৱস্থাটো হ'ল—এটা বগা বাওনা তৰা।

আমি এতিয়া তিনিটা নুবুজা শব্দ শুনিবলৈ—নিউট্ৰন তৰা, বগা বাওনা আৰু কৃষ্ণ গহ্বৰ। এই কেইটা তৰাৰ শেষ অৱস্থা; মৃত্যু অৱস্থা।

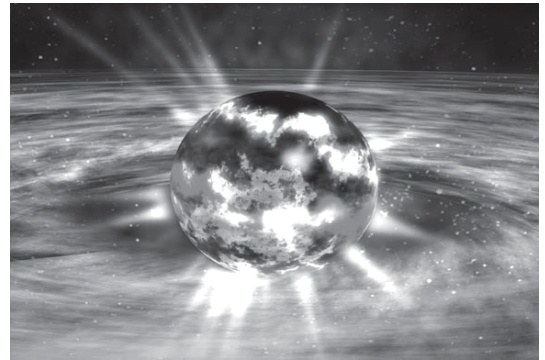
পুনৰ কণ্ড—(১) সূৰ্য বা তাতোকৈ সৰু তৰাৰ শেষ অৱস্থাটো বগা বাওনা। বগা কাৰণ সি তেতিয়াও বিকিৰিত হৈয়ে থাকিব আৰু বাওনা কাৰণ ই আকাৰত আগতকৈ বহুত সৰু হৈ যাব। ঘনত্ব বহুত বেছি হ'ব।

(২) সূৰ্যতকৈ সামান্য ডাঙৰ (১.৪ গুণ) তৰাবোৰৰ শেষ অৱস্থাটো নিউট্ৰন তৰা। এই অৱস্থাত তৰাবোৰৰ পদাৰ্থবোৰ মহাকৰ্ষণ বলৰ বাবে অতি সংকুচিত হৈ ঘনত্ব বাঢ়ি যায়। এনে তৰাবোৰৰ পদাৰ্থবোৰ নিউট্ৰনলৈ পৰিৱৰ্তিত হৈ যায়। (৩) সূৰ্যতকৈ আৰু ডাঙৰ (তিনিগুণ বা তাতকৈ ওপৰৰ) তৰাবোৰৰ শেষ অৱস্থাটো কৃষ্ণ গহ্বৰ।

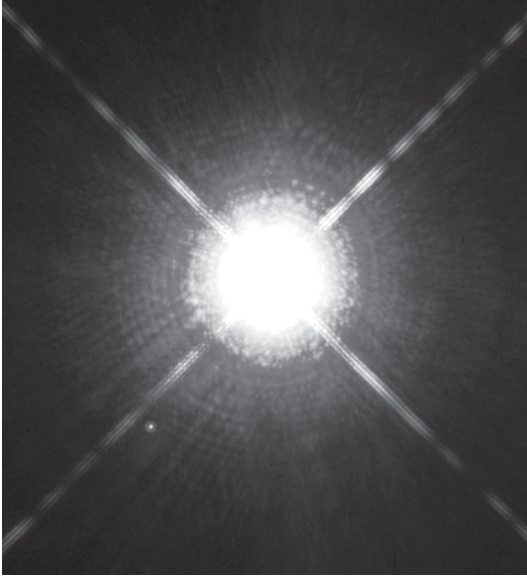
সূৰ্যতকৈ ১.৪ গুণতকৈ বেছি ডাঙৰ তৰাবোৰ কৃষ্ণ গহ্বৰ হ'ব—এই গণনাটো কৰি উলিয়াইছিল ভাৰতীয় মূলৰ ন'বেল বঁটা বিজয়ী বিজ্ঞানী সুব্ৰমণিয়াম চন্দ্ৰশেখৰে—এই সীমাতোকৈ কয় চন্দ্ৰশেখৰ সীমা বা চন্দ্ৰশেখৰ লিমিট।

উত্তৰটো পূৰা হোৱাই নাই। তৰাতোকৈ কিয় কৃষ্ণ গহ্বৰ কোৱা হয়? উত্তৰটো এনেয়ে সহজ যেন লাগে। ই কৃষ্ণ অৰ্থাৎ ক'লা। ক'লা মানে কি? ক'লা মানে অন্ধকাৰ; অৰ্থাৎ যাক দেখা নাযায়। এটা ঘোপমৰা আন্ধাৰ কোঠাত সোমালে একো নেদেখো কাৰণ ই আন্ধাৰ; কাৰণ ই ক'লা। তৰাটো এটা ক'লা গাঁতৰ দৰে। সেয়ে ইয়াৰ নাম কৃষ্ণ গহ্বৰ। যাক আমি দেখা নাপাওঁ।

বঢ়িয়া—সঁচাকৈয়ে আমি কৃষ্ণ গহ্বৰ নেদেখোঁ। কাৰণ তাৰপৰা কোনো পোহৰ বা পদাৰ্থ বাহিৰলৈ ওলাই নাহে। তাত পোহৰ পৰিলেও শুহি লয়, প্ৰতিফলিত হৈ

নিউট্ৰন তৰা

বগা বাওঁনা

ঘূৰি আহিব নোৱাৰে। তাৰ মহাকৰ্ষণ শক্তি অতি বেছি। কৃষ্ণ গহ্বৰ, ভেকুৰাম ক্লিনাৰৰ দৰে, চৌপাশৰ সকলোবোৰ শুহি লয়, অৱশ্যে বায়ুৰ চাপৰ বাবে নহয়; মহাকৰ্ষণৰ দ্বাৰাহে।

কৃষ্ণ গহ্বৰ কেনেকৈ গঠন হয়? যেতিয়া তৰাটোৰ সমুদায় ইন্ধন শেষ হয়, তেতিয়া ইয়াৰ জীৱন কাল শেষ হৈ আহে। তৰা এটাৰ ইন্ধন হ'ল—হাইড্ৰজেন। হাইড্ৰজেন আৰু হাইড্ৰজেন লগ লাগি হিলিয়াম হয় আৰু তৰাটোৱে প্ৰচণ্ড শক্তি উৎপন্ন কৰে। বিভিন্ন স্তৰত তৰাই হিলিয়াম পুৰি (লগ হৈ) কাৰ্বন, লো আদিও উৎপন্ন কৰে। সকলো

ইন্ধন শেষ হ'লে তৰাটো অতি বেছি সংকুচিত হৈ কৃষ্ণ গহ্বৰত পৰিণত হয়। মাজৰ বহুত কথা বৈ গ'ল। আমাৰ বেলিটো গৈ 'ৰঙা দানব' হ'ব, শেষত বগা বাওঁনা হ'ব। আৰু বহুতো। আন কিছুমান তৰা ছুপাৰনোভা হ'ব—বিস্ফোৰিত হ'ব নিউট্ৰন তৰা হ'ব ইত্যাদি; এইবোৰ বাদ দিওঁ।

কৃষ্ণ গহ্বৰ নেদেখো; কিন্তু তাৰ খবৰ কেনেকৈ পাওঁ?

কৃষ্ণ গহ্বৰ এটাৰ প্ৰভাৱ, এক নিৰ্দিষ্ট দূৰত্বলৈকে থাকে। তাৰ বাহিৰত সি ক্ৰিয়া নকৰে। নহ'লে গোটেই বিশ্বখনক সি গিলি থ'লেহেঁতেন। এই সীমাক কয়—ইভেণ্ট হৰাইজন (ঘটনা দিগন্ত)।

ইভেণ্ট হৰাইজনৰ ওচৰ পালে, সকলো পদাৰ্থক কৃষ্ণ গহ্বৰে টানি লয়। এনেকৈ পদাৰ্থ শুহি লওঁতে ইৰাইজনৰ পৰা বহিঃবিশ্বলৈ এক্স-ৰে এৰি দিয়ে। তেতিয়াই আমি কৃষ্ণ গহ্বৰৰ ধৰা পেলাব পাৰোঁ আৰু এটা কথা—ইভেণ্ট হৰাইজনত (ঘটনা দিগন্তত) কোৱাণ্টাম ক্ৰিয়াৰ বাবে, ব্লেক হ'লে (কৃষ্ণ গহ্বৰ) এক প্ৰকাৰ বিকিৰণ বাহিৰলৈ এৰি দিয়ে, এইটো কথা আৱিষ্কাৰ কৰিছে, গণনা কৰিছে, জীৱন্ত কিংবদন্তি বিজ্ঞানী ষ্টিফেন হকিঙে। এই বিকিৰণক হকিঙ্গ বিকিৰণ বোলে।

সামৰোঁ। তৰাৰ জন্মৰ কথা নক'লোৱেই। কেতিয়াবা ক'ৰবাত ক'ম।

টোকা : কোৱাণ্টাম ক্ৰিয়া : অতি সূক্ষ্ম পৰ্যায়ত কিছুমান ক্ষুদ্ৰাতিক্ষুদ্ৰ কণিকাৰ মাজত ঘটা এক বিশেষ পৰিঘটনা। □

থমাছ কৈলাথলৈ 'মেডেল অৱ ছায়েঞ্চ'

ষ্টেনফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ভাৰতীয় মূলৰ অধ্যাপক থমাছ কৈলাথে মাৰ্কিন ৰাষ্ট্ৰীয় বিজ্ঞান মেডেল লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হৈছে। মহাৰাষ্ট্ৰৰ পুণেত শিক্ষাগ্ৰহণ কৰা কৈলাথ পুণেৰ কলেজ অৱ ইঞ্জিনিয়াৰিঙৰ ছাত্ৰ আছিল। তেওঁ আমেৰিকাৰ এম আই টিৰপৰা ইলেক্ট্ৰিকেল ইঞ্জিনিয়াৰিঙত এছ এম আৰু এছ চি ডি ডিগ্ৰী লাভ কৰিছিল। তেওঁৰ এই সন্মানীয় পদক লাভৰ কথা যোৱা ৩ অক্ট'বৰ তাৰিখে আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰৰ ৰাষ্ট্ৰপতি ভৱনে প্ৰকাশ কৰে। ১৯৬৩ চনত ষ্টেনফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ত সহকাৰী অধ্যাপক হিচাপে যোগান কৰা বিজ্ঞানী কৈলাথক ভাৰত চৰকাৰে পদ্মভূষণ সন্মানেৰেও বিভূষিত কৰিছে।

এছিয়ান গেমচ, ২০১৪ত স্বর্ণ পদক লাভ কৰা ভাৰতীয় খেলুৱৈসকল

যোগেশ্বৰ দত্ত

দিপীকা পল্লিকাল

জিতু বয়

সীমা পুনীয়া

ভাৰতীয় হকী দল (পুৰুষ)

ভাৰতীয় স্কোবাছ দল (পুৰুষ)

ভাৰতীয় কাবাদী দল (মহিলা)

ভাৰতীয় কাবাদী দল (পুৰুষ)

মেবী কম

চাকেথ মিনেনি আৰু চানিয়া মিৰ্জা

ভাৰতীয় বিলে দল, ৪x৪০০ মিটাৰ (মহিলা)

ইউৰোপ মহাদেশৰ কেইখনমান দেশৰ ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰতীক

অষ্ট্ৰিয়া

বেলজিয়াম

জাৰ্মানী

গ্ৰীচ

ইষ্ট'নিয়া

ক্ৰ'বেছিয়া

ডুইডেন

ছুইজাৰলেণ্ড

ইটালি

ডেনমাৰ্ক

ফিনলেণ্ড

স্পেইন

হাঙ্গাৰী

ফ্ৰান্স

নৰবে

আলবেনিয়া